

ΤΕΧΝΟΓΡΑΦΗΜΑ

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ
Αριθ. Άδειας 157/92
Κ.Τ.Θ.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Τ.Ε.Ε.
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΣΥΝΕΙΔΟΣ 2 - ΠΛΗΘ. 200.402
ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΦΙΑ

19 ΙΟΥΛ. 1994

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 45, 15 ΙΟΥΛΙΟΥ 1994, ΤΙΜΗ ΔΡΧ. 1

ΠΩΣ ΕΚΛΕΓΟΝΤΑΙ ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ

1. Η Διοικούσα Επιτροπή του ΤΕΕ και οι Διοικούσες Επιτροπές Περιφερειακών Τμημάτων εκλέγονται έμμεσα από την Αντιπροσωπεία του ΤΕΕ ή την αντίστοιχη Αντιπροσωπεία Περιφερειακού Τμήματος, όπως ορίζουν οι διατάξεις των άρθρων 8 και 13 του Π.Δ. της 27-11/14.12.26, όπως αντικαταστάθηκαν με τα άρθρα 8 και 12 του Ν. 1486/1984 και με το άρθρο 14 του Ν. 2187/94.

2. Ο Πρόεδρος της αρμόδιας Αντιπροσωπείας κατά τη διενέργεια των σχετικών εκλογών παίρνει κάθε μέτρο απαραίτητο για την εκλογή και ιδιαίτερα για την εξασφάλιση της μυστικότητας, για τη μορφή των ψηφοδελτίων που θα χρησιμοποιηθούν, την ψηφοδόχο και τον τρόπο διαλογής από τους ψηφολέκτες.

3. Τα ψηφοδέλτια για την εκλογή των δεκαπέντε μελών της Διοικούσας επιτροπής του ΤΕΕ περιλαμβάνουν μέχρι είκοσι υποψηφίους και η εκδήλωση της προτίμησης από μέρους των ψηφίζοντων γίνεται με σταυρό προτίμησης. Σε κάθε ψηφοδέλτιο μπορεί να μπουν μέχρι οκτώ σταυροί. Αν μπουν περισσότεροι, το ψηφοδέλτιο δεν θεωρείται άκυρο, αλλά δεν λαμβάνεται υπόψη κανένας σταυρός.

4. Τα ψηφοδέλτια για την εκλογή των εννέα (9) ή ένδεκα (11) μελών της Διοίκησης Επιτροπής Περιφερειακού Τμήματος περιλαμβάνουν αριθμό υποψηφίων μέχρι δώδεκα (12) ή δεκαπέντε (15) αντίστοιχα και η εκδήλωση προτίμησης εκ μέρους των ψηφίζοντων γίνεται με σταυρό προτίμησης, μπουν δε να μπουν σ' αυτά μέχρι πέντε (5) ή έξι (6) αντίστοιχα σταυροί προτίμησης.

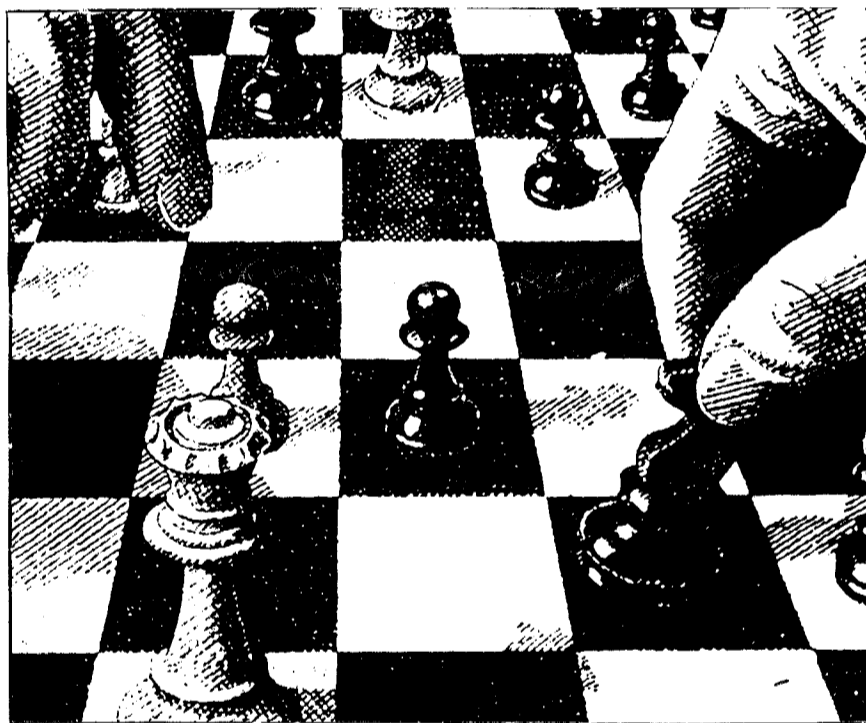
Τα μέλη της Διοικούσας Επιτροπής Περιφερειακού Τμήματος προτείνονται κατά ψηφοδέλτιο από το ένα εικοστό των μελών της Αντιπροσωπείας του Τμήματος, σε περίπτωση κλάσματος ο αριθμός αυτός στρογγυλοποιείται στην επόμενη μονάδα.

Για την εκλογή κάθε μέλους του Πρεσβεδρείου της Διοικούσας Επιτροπής Περιφερειακού Τμήματος κατατίθενται στον Πρόεδρο, ύστερα από πρόσκλησή του υποψηφιότητες προτεινόμενες από το ένα δέκατο (1/10) των μελών της αντιπροσωπείας και σε περίπτωση κλάσματος ο αριθμός αυτός στρογγυλοποιείται στην επόμενη μονάδα.

5. Για την κατανομή των εδρών στους συνδυασμούς και την κατάληψη των εδρών αυτών από τους υποψηφίους εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις της παραγρ. 3 του άρθρου 16 του Π.Δ./τος 327/1987.

Η Απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. ■

Με απόφαση που υπέγραψε ο αναπληρωτής υπουργός Γιάννης Σουλαδάκης στις 21 Ιουνίου 1994, ρυθμίζονται θέματα εμμέσου εκλογής οργάνων διοίκησης του ΤΕΕ. Η απόφαση αναφέρει:

Με αναβολές ξεκίνησε η Αντιπροσωπεία του ΤΕΕ/ΤΚΜ

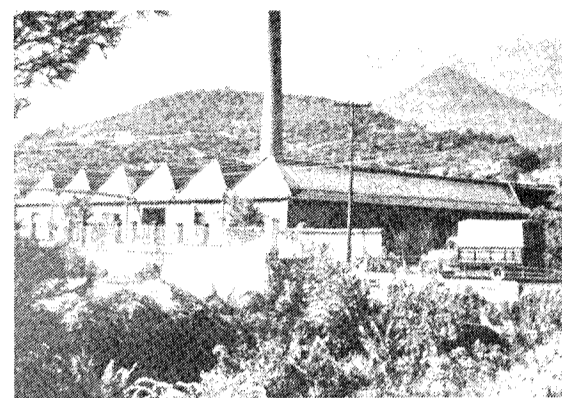
Αναβλήθηκε η προγραμματισμένη για τις 17 Ιούνη ειδική συνεδρίαση της Αντιπροσωπείας του ΤΕΕ/ΤΚΜ, η οποία είχε ως θέματα ημερήσιας διάταξης:

- Την Εκλογή προέδρου, αντιπροέδρου και γενικού γραμματέα της Αντιπροσωπείας του Τμήματος και
- την εκλογή των μελών της διοικούσας επιτροπής του Τμήματος και εξ αυτών του προέδρου, αντιπροέδρου και γενικού γραμματέα.

Η ειδική συνεδρίαση αναβλήθηκε λόγω μη απαρτίας των 2/3 του όλου αριθμού των μελών της Αντιπροσωπείας. Η συνεδρίαση επρόκειτο να επαναληφθεί τη Δευτέρα 27 Ιουνίου, με απαραίτητη απαρτία πάνω από το μισό του αριθμού των μελών. Παρ' όλα αυτά απαρτία δεν επιτεύχθηκε και η ειδική συνεδρίαση της Αντιπροσωπείας θα επαναληφθεί σε επόμενες μέρες. ■

Ανικαταστάσεις αιρειτών μελών στο ΤΕΕ/ΤΚΜ

Με συμπληρωματική πράξη ανακήρυξης της κεντρικής εφορευτικής επιτροπής των εκλογών του ΤΕΕ αντικαθίστανται άτομα που εκλέχθηκαν σε δύο όργανα και σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 18 του Π.Δ. 327/87 δηλώνουν ότι επιλέγουν μία από τις δύο θέσεις: Στην Αντιπροσωπεία του ΤΕΕ/ΤΚΜ στο συνδυασμό "Ενότητα Μηχανικών" / Νομός Θεσσαλονίκης, στη θέση της εκλεγείσας Μαρίας Χρυσάκη αναλαμβάνει ο Βενέτης Μπούρας (Π.Μ.). Στο Πειθαρχικό Συμβούλιο του ΤΕΕ/ΤΚΜ, στο συνδυασμό της "ΠΑΣΚ - Συνεργαζόμενοι", στις θέσεις των Δ. Σαρηγιάννη, Χ. Τοκατζίδη, αναλαμβάνουν οι Κ. Λοζος και Δ. Κρίνου, οι οποίοι με τη σειρά τους παραιτούνται διότι συμμετέχουν σε άλλα όργανα και τελικώς εκλέγονται. Δεύτερο τακτικό μέλος ο Αγγελος Βακαλόπουλος (Α.Μ.) και αναπληρωματικά μέλη οι Αθανάσιος Αδαμάρας (Π.Μ.) και Κωνσταντίνος Σιδηρόπουλος (Η.Μ.). ■

Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΝΑΟΥΣΑΣ ΚΑΙ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (1875-1994)

Με αφορμή τη συμπλήρωση εκατόν είκοσι χρόνων από την ίδρυση στη Νάουσα της πρώτης μεγάλης βιομηχανικής μονάδας της Κεντρικής Μακεδονίας - του βαμβακοκλωστήριου Λόγγου - Κύρτη και Τουρπάλη - ο Δήμος Νάουσας οργάνωσε από τις 12 έως και τις 14 Μαΐου 1994, στο Ξενοδοχείο ΒΕΡΜΙΟ της περιοχής Αγίου Νικολάου, Συνέδριο με θέμα: "Βιομηχανική κληρονομιά της Νάουσας και οικονομική ανάπτυξη (1875 - 1994)". ■

σελ. 6-7

ΤΣΟΙ ΕΞΟΜΕΝΑ

- 2 Το Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. για το μετρό
Απαγορεύονται οι γεωτρήσεις χωρίς άδεια
Χωροθέτηση στρατιωτικού νοσοκομείου
ΔΙΠΕΧΩ για διαφημίσεις στα Λαδάδικα
- 3 Να απομακρυνθούν τα διαφημιστικά ταμπλώ
Να αναλάβει το ΤΕΕ/ΤΚΜ μελέτη για τις ΒΙ.ΠΕ.Θ.
- 4 SARAJEVO: Η πόλη και ο θάνατος
- 5 SARAJEVO: Η ποιητική των ερειπίων
Να αποκατασταθεί το εσωτερικό των Ηλυσίων
- 8 "Χωρίς πολλά σχόλια για το Μέσο Σταθερής Τροχιάς"
"Τα μυστήρια της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας Νο 1"
- 9 Προτάσεις για το Σ/Ν Μεταφοράς
Συντελεστή Δόμησης
- 10 "Ζητείται" μηχανικός
Αντηρήσεις για τη βράβευση διπλωματικών εργασιών
- 11 Επαγγελματικός Κώδικας Δεοντολογίας Μηχανικών
- 12 Συνέντευξη Μιχάτ Τσέσοβιτς και Ίγορ Γκοζτανιτς
"Η Αρχιτεκτονική του Πολέμου"

ΕΠΙ ΕΚΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

Για το ΤΣΜΕΔΕ

Άμεση απόσυρση των διατάξεων νομοσχεδίου που θίγουν το εγγυοδοτικό δικαίωμα του ΤΣΜΕΔΕ, ζητά η διοίκηση του Ταμείου, επισημαίνοντας ότι ο κλάδος των εγγυητικών επιστολών του οργανισμού οδηγείται σε συρρίκνωση και τα έσοδά του ταμείου μειώνονται σημαντικά. Υποστηρίζει ακόμη, ότι οδηγούνται σε μαρασμό χιλιάδες μικροί και μεσαίοι κατασκευαστές, ενώ ευνοούνται μόνο οι ισχυροί που έχουν πρόσβαση στο τραπεζικό σύστημα.

Όπως τονίζεται σε ανακοίνωση του από το ΤΣΜΕΔΕ, οι διατάξεις του σχεδίου νόμου για την "τροποποίηση και συμπλήρωση του ν. 1418/84 για τα δημόσια έργα και ρύθμιση συναφών θεμάτων" θίγουν άμεσα το εγγυοδοτικό δικαίωμά του ταμείου καθώς περιορίζονται:

- η αυτοτελής εγγυοδοτική δυνατότητα του Ταμείου στα 20 εκατ. δρχ. ανά εταιρία και έργο καλής εκτέλεσης και

- σε κάθε περίπτωση η εγγυοδοτική δυνατότητα του Ταμείου στο 50% για εγγυητικές επιστολές άνω των 20 εκατ. δρχ. με όριο 40 εκατ. δρχ. ανά εταιρία και έργο για εγγυητικές επιστολές καλής εκτέλεσης.

Η διοίκηση του Ταμείου επισημαίνει ότι το ΤΣΜΕΔΕ δεν αποτελεί κερδοσκοπικό ίδρυμα, αλλά οργανισμό κοινωνικής ασφάλισης, και οι πόροι του από τις ΕΕ αποτελούν έμμεσες εισφορές που βοηθούν στη βιωσιμότητα του οργανισμού και στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων του. Ο κλάδος των ΕΕ λειτουργεί επί δεκαετίες με επιτυχία και ανταγωνιστικά προς τις τράπεζες και έχει πληρώσει τις καταπτώσεις του ΕΕ, όσες φορές έχει χρειαστεί. Προσθέτει ακόμη, ότι τα προβλήματα που παρουσιάζονται στα δημόσια έργα, δεν προέρχονται από το σύστημα εγγυοδοσίας και ότι το σύστημα των συνδυασμένων εγγυήσεων δεν θα προσφέρει τίποτα στην ποιότητα των εργοληπτικών επιχειρήσεων και των διαδικασιών ανάθεσης. Θα επιτύχει μόνο, τη συρρίκνωση του ανταγωνισμού και την αύξηση των εσόδων των τραπεζών.

Το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. για το μετρό

Ανακοινώθηκε η τελική κατάταξη των διαγωνιζόμενων σύμφωνα με τα τεύχη δημοπράτησης.

Την τελική κατάταξη των διαγωνιζόμενων κοινοπραξιών για το έργο "Μελέτη - κατασκευή - αυτοχρηματοδότηση και εκμετάλλευση του έργου μετρό Θεσσαλονίκης" ανακοίνωσε το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. Σύμφωνα με τα τεύχη δημοπράτησης η κατάταξη έχει ως εξής:

1) Κοινοπραξία μηχανική ΑΕ - Findel - Edistra Spa - Technocenter.

2) Κοινοπραξία Bouy Gues.

Αποκλείστηκαν στην φάση αξιολόγησης της τεχνικής μελέτης, άλλες τρεις κοινοπραξίες.

Από τα τεχνικά και οικονομικά στοιχεία των προσφορών προκύπτουν τα εξής:

1. Βαθμολογία:
α) Τεχνική αξιολόγηση: 18,26 Bouy Gues, 18,02 Μηχανική.

β) Οικονομική αξιολόγηση: 17,90 Bouy Gues 15,1 Μηχανική.

2. Οικονομική και χρηματοδοτική προσφορά:

α) Κόστος κατασκευής έργου: 127,978 δις Bouy Gues, 120,283 δις Μηχανική.

Σ' αυτό το κόστος περιλαμβάνεται και κόστος παράλληλων έργων έως του ποσού των 10 δις.

β) Κόστος κατασκευής ανά χλμ. 13,716 δις Bouy Gues, 12,892 δις Μη-

χανική.

γ) Επιχορήγηση από δημόσιες επενδύσεις: 31,25% Bouy Gues, 33,25% Μηχανική.

Και οι δύο κοινοπραξίες ζητούν το μέγιστο ποσό διατιθέμενης επιχορήγησης για την κατασκευή του έργου (40 δις. δρχ.).

δ) Επιδότηση εισιτηρίου: Η Bouy Gues ζητά επιδότηση μέχρι 30 εκατομμύρια εισιτήρια ανά έτος και για τα επί πλέον των 30 εκατομμυρίων επιστρέφει στη συνέχεια ποσοστό 50% επί των εισπραξιών στο ελληνικό δημόσιο. Η επιδότηση που ζητείται είναι μεταβλητή και εξαρτάται από τον αριθμό των εισιτηρίων. Εκτιμάται επιδότηση ανά έτος 5-6 δισεκατομμύρια.

3. Χρόνος κατασκευής:

Επιβεβαιώνεται η αρχική εκτίμηση του υπουργείου ότι ο μέγιστος απαιτούμενος χρόνος είναι 5 χρόνια και η περίοδος παραχώρησης για εκμετάλλευση 20 χρόνια.

Σημειώνεται ότι έχει ληφθεί πρόνοια να μη υπάρξουν οχλήσεις κατά την περίοδο κατά την οποία η Θεσσαλονίκη θα είναι πολιτιστική πρωτεύουσα της Ευρώπης.

4. Τεχνικά χαρακτηριστικά του έργου: Μήκος γραμμής 9,33 χλμ., αριθμός σταθμών 14, κατασκευή σε σήραγγα 3 χλμ., κατασκευή με εκσκαφή και επικάλυψη 6,33 χλμ., μεταφορική ικανότητα 16.000 επιβάτες ανά ώρα αιχμής και κατεύθυνση. ■

Ναι στη νέα χωροθέτηση του στρατιωτικού νοσοκομείου

Αλλά με παρατηρήσεις για την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση του θέματος από την Δ.Ε. του ΤΕΕ/ΤΚΜ προς τον Ο.Θ.

Τη σύμφωνη γνώμη της κατ' αρχή για τη χωροθέτηση του νέου στρατιωτικού νοσοκομείου στο πεδίο βολής του στρατοπέδου Καρατάσου εκφράζει με έγγραφό της προς τον Οργανισμό Θεσσαλονίκης, η διοικούσα επιτροπή του ΤΕΕ/ΤΚΜ.

Συγκεκριμένα, η απάντηση αναφέρει: "Σε απάντηση του υπ' αριθμ. 765/26.4.94 εγγράφου σας, σχετικά με την ανέγερση νέου στρατιωτικού Νοσοκομείου, η ΔΕ του ΤΕΕ/ΤΚΜ συμφωνεί κατ' αρχήν για τη χωροθέτησή του στο πεδίο βολής του στρατοπέδου Καρατάσου, έχει ωστόσο να παρατηρήσει τα εξής:

Η πρόταση να ισχύσουν οι ίδιοι όροι με τους εγκριθέντες για το Γενικό Νοσοκομείο Δυτικών Συνοικιών, δεν συνιστά ολοκληρωμένη αντιμετώπιση, εφόσον δεν έχει προηγηθεί πλήρης μελέτη των χρήσεων και λειτουργιών και συνεπώς των απαιτούμενων χώρων, βάσει των οποίων θα υπολογιστεί και ο απαιτούμενος συντελεστής. Η επιλογή του σχήματος του οικοπέδου φαίνεται να έγινε τυχαία, χωρίς να ληφθούν υπόψη τόσο η γειτνίασή του με το Νοσοκομείο Δυτικών Συνοικιών και την Περιφερειακή οδό που σχετίζονται με θέματα προσβάσεων, διέλευσης κ.λ.π., όσο και η χρήση του υπολοίπου τμήματος του πεδίου βολής.

Το ΤΕΕ/ΤΚΜ θεωρεί απαραίτητη την εκπόνηση πλήρους μελέτης χωροθέτησης για ολόκληρο το εναπομείναν τμήμα του πεδίου βολής, ώστε να δοθούν λύσεις σε όλα τα προαναφερθέντα ζητήματα. Τέλος, ο Οργανισμός Θεσσαλονίκης στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του για την εναρμόνιση χρήσεων και χωροθετήσεων για όλο το Π.Σ.Θ., θα πρέπει να ασχοληθεί και με τις μελλοντικές χρήσεις, τόσο του χώρου της Σχολής Πολέμου όσο και του 424 Γενικού Στρατιωτικού Νοσοκομείου". ■

Στην TRIENALLE συμμετείχε το Τμήμα

Στην έκθεση TRIENALLE Αρχιτεκτονικής που πραγματοποιήθηκε στη Σόφια της Βουλγαρίας, συμμετείχε το Τμήμα Κεντρικής Μακεδονίας του ΤΕΕ στα πλαίσια της συνεργασίας του με τις Ενώσεις της Βουλγαρίας.

Στην έκθεση παρουσιάστηκε τμήμα της έκθεσης Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς που είχε πραγματοποιηθεί με ιδιαίτερη επιτυχία στο ΜΥΛΟ".

- Αναλυτική παρουσίαση της συμμετοχής του Τμήματος και της διοργάνωσης TRIENALLE, στο επόμενο φύλλο. ■

Απαγορεύονται οι γεωτρήσεις χωρίς άδεια

Με εγκύκλιό της προς τις αρμόδιες κατά κατηγορία χρήσης νερού νομαρχιακές υπηρεσίες όλης της Μακεδονίας η Διεύθυνση Διαχείρισης Υδατικών Πόρων Κεντρικής Μακεδονίας συνιστά την ένταση των ελέγχων προς αποτροπή διενέργειας παρανόμων γεωτρήσεων ενόψει της θερινής περιόδου και ζητά την συνεργασία προς την κατεύθυνση αυτή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και της Αγροφυλακής.

Όπως είναι γνωστό, απαγορεύεται η ανόρυξη γεωτρήσεων χωρίς άδεια και οι παραβάτες δίδονται ποινικά και διοικητικά. ■

Παρέμβαση της ΔΙΠΕΧΩ για διαφημίσεις στα Λαδάδικα

Την απομάκρυνση γιγαντοαφισσών από κτίριο του ιστορικού τόπου ζητεί από τον ιδιοκτήτη του.

Οι γιγαντοαφίσσες που έχουν τοποθετηθεί σε ιδιωτικό κτίσμα της οδού Λυκούργου - Πολυτεχνείου, το οποίο βρίσκεται μέσα στον ιστορικό τόπο "Λαδάδικα", απασχόλησαν τη ΔΙΠΕΧΩ Κεντρικής Μακεδονίας.

Με έγγραφό του ο διευθυντής της ΔΙΠΕΧΩ κ. Κ. Λοΐζος απευθύνεται προς την ιδιοκτήτρια του ακινήτου στα "Λαδάδικα" και επισημαίνει:

"1. Το κτίσμα της οδού Λυκούργου - Πολυτεχνείου εμπίπτει στον ιστορικό τόπο "Λαδάδικα".

2. Στη περιοχή αυτή προωθείται σήμε-

ρα η ανάδειξη των ιστορικών κτισμάτων από την υπηρεσία μας.

Ο Δήμος Θεσσαλονίκης και ο Οργανισμός Ρυθμιστικού Θεσσαλονίκης, στα πλαίσια του προγράμματος πλότος για την αναβάθμιση του ιστορικού κέντρου της πόλης, προωθούν ποιοτικές παρεμβάσεις και σε αυτή την περιοχή.

3. Στην προαναφερόμενη ιδιοκτησία σας, έχουν τοποθετηθεί γιγαντοαφίσσες που προβάλλονται αισθητά στην περιοχή αυτή προστασίας, έχοντας σαν αποτέλεσμα την υποβάθμιση του μετώπου του ιστορικού τόπου προς την οδό Πολυτεχνείου.

Μετά από τα παραπάνω σας παρακαλούμε να απομακρύνετε τα στοιχεία αυτά το συντομότερο". ■

ΤΕΧΝΟΓΡΑΦΗΜΑ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
Αποστέλλεται δωρεάν στα μέλη του Τμήματος Κ. Μακεδονίας του ΤΕΕ

Υπεύθυνος σύμφωνα με νόμο	Τηλέφωνα Τμήματος	
Ανδρέας Κουράκης, Πρόεδρος ΤΕΕ/ΤΚΜ	Πρόεδρος ΤΕΕ/ΤΚΜ	235.470
	Μητρώο - Συνδρομές -	
	Βεβαιώσεις - Ταμείο	278.123
Υπεύθυνος Γραφείου Τύπου και Εκδόσεων	Λογιστήριο	268.380
Θανάσης Παππάς, μέλος Δ.Ε. του ΤΕΕ/ΤΚΜ	Άδεια άσκησης επαγγέλματος -	
	πραγματογνωμοσύνες	236.111
	Πρωτόκολλο -	
	γραμματεία	235.470
Υπεύθυνη ύλης	Βιβλιοθήκη	280.462
Αθανασία Μπαξεβάνη	Γρ. Επαγγελματικών	268.193
Δημοσιογράφος	Γρ. Επιστημονικού	
	Εργου	234.566
Ειδικοί Συνεργάτες	Γραφείο ΓΟΚ	237.863
Σμαρώ Χρηστίδου,	Γραφείο ΕΟΚ	237.016
Δημοσιογράφος	Τελεfax	235.487
Βίκυ Παπαγεωργίου, Αρχιτέκτων	ΙΔΑΤΕΧ	234.191
Έλσα Φωκά, Αρχιτέκτων	Γρ. Τύπου	234.191
Συνεργάτης φωτογράφος	Γρ. Πολιτιστικής	
Χρήστος Πασχογιάννης	Πρωτεύουσας	268.375

Καλλιτεχνική επιμέλεια	Τυπογραφική Επιμέλεια
Βίκυ Παπαγεωργίου, Αρχιτέκτων	Φωτοσχεδιαστική
Έλσα Φωκά, Αρχιτέκτων	ΛΙΘΟΓΡΑΦΙΑ
Διαφημίσεις	Φωτοσύνθεση, Φιλμ, Εκτύπωση
Κ. Γεωργιάδου ΟΕ-EUROFORUM	Μοναστηρίου 242, Θεσσαλονίκη
Ολύμπου 63, Θεσσαλονίκη	Τηλ.: 254.116, Fax.: 253.274
Τηλ. 266.288, Fax. 262.373	

Ν' απομακρυνθούν τα διαφημιστικά ταμπλώ

Έγγραφο της Δ.Ε. του ΤΕΕ/ΤΚΜ προς το δήμαρχο Θεσσαλονίκης, με το οποίο καταγγέλλεται η καταστράγγιση του σχετικού νόμου από την διαφημιστική εταιρία που ανέλαβε την τοποθέτηση και εκμετάλλευσή τους.

"Η διοικούσα επιτροπή του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας / Τ.Κ.Μ., εκφράζει την πλήρη διαφωνία της με τον αριθμό, το μέγεθος και την επιλογή των χώρων τοποθέτησης των ηλεκτροδοτούμενων διαφημιστικών μέσων σε κοινόχρηστους χώρους εντός των ορίων του Δήμου σας, πιστεύοντας ότι είναι πολλαπλώς επιβεβλημένη η άμεση απομάκρυνση πολλών από αυτά", τονίζει σε έγγραφο της προς το δήμαρχο Θεσσαλονίκης και προσθέτει:

"Η τοποθέτηση των 500 διαφημιστικών επιγραφών προσβάλλει την αισθητική του κέντρου της πόλης που σημειωτέον, αποτελεί προστατευόμενο ιστορικό τόπο και ρυπαίνει οπτικά και αισθητικά το περιβάλλον. Αποτελεί, κατά την άποψη της ΔΕ του ΤΕΕ/ΤΚΜ, μία πολύ κακή επιλογή για τη μείωση της

αφισσορύπανσης και την αύξηση των εσόδων του Δήμου Θεσσαλονίκης.

Επισημαίνουμε ακόμη ότι η μειοδότηρια εταιρία που ανέλαβε την τοποθέτησή τους έχει παραβεί το Ν. 1491/10-13.11.1985 που στο άρθρο 2 απαγορεύει την τοποθέτηση διαφημιστικών ταμπλώ στο κατάστρωμα των δρόμων και των πεζοδρομίων. Η καταστράγγιση του παραπάνω νόμου έχει καταγγεληθεί ήδη από τη Διεύθυνση Τροχαίας Θεσσαλονίκης, διότι αντιβαίνει και τις διατάξεις του άρθρου 11 του Ν. 2094/92 (Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας).

Επίσης, οι αρχαιολογικές υπηρεσίες (4η Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων) έχουν εκφράσει δημόσια την άποψη ότι οι επιγραφές αυτές προσβάλλουν την ιστορική φυσιογνωμία της πόλης και επιδεινώνουν την υπάρχουσα σήμερα κατάσταση όσον αφορά την αυθαίρετη τοποθέτηση των διαφημιστικών πινακίδων επί και περίξ των μνημείων και των αρχαιολογικών χώρων.

Κατά την άποψη της ΔΕ του ΤΕΕ/ΤΚΜ, με την ύπαρξη των συγκεκριμένων

ηλεκτρονικών διαφημιστικών ταμπλώ, δυσχεραίνεται η κυκλοφορία και σε πολλές περιπτώσεις απειλείται η ασφάλεια πεζών και οδηγών και ακυρώνονται οι μέχρι σήμερα προσπάθειες του Δήμου Θεσσαλονίκης και των άλλων φορέων για τη δημιουργία συνθηκών ασφαλέστερης διακίνησης των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Σε ότι αφορά στην αισθητική τους παρουσία οι ειδικοί αλλά και οι συμπολίτες μας μπορούν να διαμορφώσουν τη δική τους άποψη.

Οδεύοντας προς το 1997 θα πρέπει να αντιμετωπίσουμε το θέμα του εξοπλισμού της πόλης και το ειδικό θέμα της μετάδοσης των πληροφοριών και των διαφημιστικών μηνυμάτων, με τη σοβαρότητα και υπευθυνότητα που επιβάλλεται, για να αποτρέψουμε τον ορατό πλέον κίνδυνο της οπτικής ρύπανσης από νόμιμες και αυθαίρετες κατασκευές και εγκαταστάσεις, σε κοινόχρηστους χώρους.

Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια η άμεση απομάκρυνση των ηλεκτροδοτούμενων διαφημιστικών μέσων, που δημιουργούν τα προβλήματα που προαναφέραμε θα είναι ευεργετική όχι μόνο για την πόλη, αλλά και για την αξιοπιστία της Δημοτικής Αρχής". ■

Να αναλάβει το ΤΕΕ/ΤΚΜ μελέτη για τη ΒΙ.ΠΕ.Θ.

Πρόταση του Ο.Θ. για τις τεχνικές προδιαγραφές χωροθέτησης της γ φάσης της ΒΙ.ΠΕ.Θ.

Πρόταση για την ανάθεση, σε συνεργασία με τον Οργανισμό Θεσσαλονίκης, της σύνταξης τεχνικών προδιαγραφών για την εκπόνηση μελέτης εσωτερικής χωροθέτησης βιομηχανιών στη ΒΙ.ΠΕ.Θ. Σίνδου (γ φάση) σε ομάδα εργασίας του ΤΕΕ/ΤΚΜ, υπέβαλε εγγράφως προς τη ΔΕ του Τμήματος ο πρόεδρος του Ο.Θ. κ. Λυκούργος Σακελλάρης.

Συγκεκριμένα στο έγγραφο αναφέρεται:

"Σας πληροφορούμε ότι η ΕΤΒΑ, στα πλαίσια ανάπτυξης της Γ' φάσης της ΒΙ.ΠΕ.Θ. - Σίνδου, έθεσε στον Οργανισμό το πρόβλημα της εσωτερικής χωροθέτησης των βιομηχανιών που θα εγκατασταθούν σ' αυτήν και ζήτησε για τον σκοπό αυτό την εκπόνηση σχετικής μελέτης, που είναι απαραίτητη για τον ορθολογικό σχεδιασμό της υποδομής της περιοχής αυτής.

Βεβαίως, όπως και σεις γνωρίζετε, ο Οργανισμός δεν διαθέτει προσωπικό για να μπορεί να αναλαμβάνει και την εκπόνηση μελετών τέτοιας έκτασης, μπορεί όμως να συμβάλει στην σύνταξη των σχετικών προδιαγραφών για την ανάθεσή της σε ιδιωτικά γραφεία.

Υστερα από τα παραπάνω απευθυνόμαστε στο Τ.Ε.Ε., αναγνωρίζοντας τον ρόλο του ως θεσμοθετημένου Τεχνικού Συμβούλου της Πολιτείας, και σας προτείνουμε την ανάθεση, σε συνεργασία με τον Ο.Θ., σύνταξης των σχετικών τεχνικών προδιαγραφών σε Ομάδα Εργασίας του Τ.Ε.Ε. αμοιβόμενη από την ΕΤΒΑ. Στη συνέχεια θα ακολουθήσει η ανάθεση της μελέτης με πόρους της ΕΤΒΑ, η οποία συμφωνεί με την προτεινόμενη διαδικασία.

Ελπίζουμε στην άμεση ανταπόκρισή σας". ■

Επαγγελματικά

ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗ ΔΟΜΗΣΗΣ Αντισυνταγματικότητα ν. 880/1979

Με την 1071/1994 απόφαση της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας κρίθηκε, ότι η ρύθμιση της μεταφοράς συντελεστή που γίνεται με τον ν. 880/1979 και τα εκτελεστικά αυτού διατάγματα αντίκειται στο άρθρο 24 παρ. 2 του Συντάγματος και για το λόγο αυτό, είναι στο σύνολο της αντισυνταγματική και ανίσχυρη.

Το Υπουργείο θεωρεί το θεσμό της μεταφοράς του συντελεστή δόμησης, κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις και όρους, χρήσιμα εργαλεία τόσο για την προστασία της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, όσο και για την εξασφάλιση κοινόχρηστων χώρων και χώρων πρασίνου στις υποβαθμισμένες ιδίως αστικές περιοχές της χώρας μας. Γι αυτό προχωρεί ήδη στη σύνταξη νέου θεσμικού πλαισίου που θα είναι εναρμονισμένο προς τις συνταγματικές επιταγές και θα λειτουργεί προς όφελος του κοινωνικού συνόλου.

Μέχρις ότου όμως κατατεθεί το σχετικό νομοσχέδιο στη Βουλή για ψήφιση, είναι απαραίτητο να αντιμετωπιστούν ορισμένα επείγοντα θέματα που προέκυψαν από την απόφαση του Σ.τ.Ε. και ειδικότερα:

- Να ανασταλεί η έκδοση τίτλων μεταφοράς συντελεστή δόμησης σε οποιοδήποτε στάδιο και αν ευρίσκεται καθώς και η υλοποίηση αυτών.

- Η έκδοση αδειών οικοδομής σε ωφελούμενα ακίνητα, εφόσον και κατά μέρος η άδεια αυτή σπρίζεται σε μεταφορά συντελεστή δόμησης σύμφωνα με π. δ/γμα (το οποίο έχει δημοσιευθεί πριν από την απόφαση του Σ.τ.Ε.), και γίνεται με αποκλειστική ευθύνη των οικοδομούντων και με υπεύθυνη δήλωση που κατατίθεται στην οικεία πολεοδομική υπηρεσία και στην οποία δηλώνει ότι: "επιθυμώ την έκδοση της οικοδομικής άδειας στα ακίνητά μου επί της οδού..... περιοχή..... για το οποίο έχει εκδοθεί το από..... π. δ/γμα πραγματοποίησης μεταφοράς συντελεστή δόμησης και σας γνωρίζω ότι τελώ εν γνώσει της υπ' αριθ. 1071/1994 απόφάσεως του Σ.τ.Ε. και της υπ' αριθ. 21/94 εγκύκλιου του ΥΠΕΧΩΔΕ καθώς και ότι σε περίπτωση ακυρώσεως της άδειας οικοδομής από τα αρμόδια δικαστήρια ανακύψει θέμα κατεδάφισης του κτιρίου ότι δεν θα εγειρώ οποιαδήποτε αξίωση κατά του Δημοσίου και των οργάνων του".

Είναι προφανές ότι σε περίπτωση προσφυγής στα αρμόδια Δικαστήρια και ακυρώσεως των συγκεκριμένων αδειών με αποφάσεις αυτών, ανακύπτει θέμα κατεδάφισης σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Μετά από αυτή την διαδικασία είναι σαφές ότι ο ωφελούμενος δεν μπορεί να έχει καμμία αξίωση από το δημόσιο.

- Αδειες οικοδομής της προηγούμενης περιπτώσεως που ήδη έχουν χορηγηθεί δεν ανακαλούνται. Οι εργασίες που εκτελούνται δεν διακόπτονται με ευθύνη βεβαίως των οικοδομούντων. Όμως σε περίπτωση προσφυγών και δικαστικής ακυρώσεως των αδειών αυτών, οι οικοδομούντες οφείλουν να συμμορφωθούν με τις δικαστικές αποφάσεις.

Οι ρυθμίσεις αυτές θεωρούνται απαραίτητες, γιατί το σύστημα που καθιέρωσε ο νόμος 880/1979 (έκδοση - υλοποίηση του τίτλου) είναι ενιαίο και τα διάφορα επιμέρους στάδια αλληλένδετα και αλληλοεξαρτώμενα.

(Εγκύκλιος 21/10.5.94).

ΟΡΙΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΡΓΩΝ ΚΑΤΑ ΤΑΞΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΕΕΠ

Σύμφωνα με την απόφαση Δ/7α/07/33/ΦΝ 294/6.4.94 (ΦΕΚ 293 Β/94) του Αν. Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ, το ανώτατο όριο συνολικού προϋπολογισμού αξίας έργου που μπορεί να αναλάβει εργοληπτική επιχείρηση, εγγεγραμμένη στην Α' τάξη του ΜΕΕΠ, ορίζεται για κάθε κατηγορία έργων σε 20.000.000 δραχμές και για την κατηγορία των ηλεκτρομηχανολογικών έργων σε 16.000.000 δραχμές. Αυτό, βέβαια, έχει ως συνέπεια την αύξηση των ορίων και των υπολοίπων τάξεων με βάση τα ισχύοντα πολλαπλάσια της Α' τάξης ΜΕΕΠ, τα οποία δεν αλλάζουν με την ανωτέρω απόφαση.

Οι ανωτέρω διατάξεις εφαρμόζονται στις δημοπρασίες που θα γίνουν ή στις προσφορές που υποβάλλονται μετά την 31η Μαΐου 1994.

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΝ

▲ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ του Θανάση Τότσικα, 23/6-23/7/94, Μύλος, Θεσσαλονίκη.

ΕΚΘΕΣΗ ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΑΣ του ΚΥΡ, 25/6-15/7/94, Μύλος, Θεσσαλονίκη.

ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ των Τσόκλη, Κανιάρη, Πανιάρα, Δρούγκα, Φιλολάου, Βαβάτσα, Μπουλγουρά, Φασιανού, Πατρικολάκη, Ανδρουλικάκη, κ.ά. μέχρι 22 Ιουλίου, γκαλερί "Κρεωνίδης", Θεσσαλονίκη.

ΣΙΝΕΜΑ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ "Αγωνίας εγκώμιον": σερ. Αλφρεντ Χίτσκοκ.

"Υποψίες", 15-16 και 17 Ιουλίου.

Κινηματογραφική Λέσχη Θεσσαλονίκης "Παράλλαξη", Αίγλη (Γενί Τζαμί), Θεσσαλονίκη.

ΣΙΝΕΜΑ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ "Παιχνίδια στο μπλε"

"Μπλε βελούδο" του Ντέιβιντ Λυντς, 18 και 29 Ιουλίου.

"Μπετυ Μπλου" του Ζαν Ζακ Μπενέξ, 20 και 21 Ιουλίου.

"Απέραντο γαλάζιο" του Λοκ Μπεσον, 22-23 και 24 Ιουλίου.

Κινηματογραφική Λέσχη Θεσσαλονίκης "Παράλλαξη", Αίγλη (Γενί Τζαμί), Θεσσαλονίκη.

Τ ΑΣΤΕΡΙΑ ΛΑΜΠΟΥΝ ΣΤΟ ΣΤΑΥΡΟΠΟΛ:

"Ανήθικη πρόταση" του Αντριαν Λίν, 14-17 Ιουλίου.

"Ο φυγάς" του Αντριου Ντέιβις, 18-24 Ιουλίου.

"Γαμήλιο πάρτι" του Άνγκ Λι, 25-27 Ιουλίου.

"Η φίρμα" του Αντριου Ντέιβις, 28-31 Ιουλίου.

Δημοτική Κοινωνικοπολιτιστική Επιχείρηση Σταυρούπολης, Σινεμά ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛ, Θεσσαλονίκη.

ΕΚΘΕΣΗ ΕΡΓΩΝ του Έρικ Χέγκλουτ "Σουηδικό καλλιτεχνικό γιάλι", 24/6-20/7/94, Δημοτική Πινακοθήκη Θεσσαλονίκης σε συνεργασία με την Σουηδική Πρεσβεία Αθήνας, Βαφοπούλειο Πνευματικό Κέντρο, Θεσσαλονίκη.

▲ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ "HYDROSOFT '94", 21-24/9/94, Wessex Institute of Technology και Τομέας Υδραυλικής και Τεχνικής Περιβάλλοντος ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη.

1ο ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΙΑΣ β' 15νθήμερο Νοεμβρίου 1994, Χαρτογραφική Επιστημονική Εταιρία Ελλάδος, Θεσσαλονίκη.

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ "Αποκατάσταση και προστασία περιβάλλοντος", 24-26/8/94, Πάτρα.

DEXA '94, 5ο Διεθνές Συνέδριο πάνω στις Εφαρμογές των Βάσεων Δεδομένων και των Εμπειρών Συστημάτων (Data - base and Expert Systems Application), 7-9/9/94, Μόνιμη Επιτροπή συνεδρίων DEXA και ΤΕΕ, Αθήνα.

▲ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

3η ΤΥΡΟΡΑΣΚ '94, Διεθνής Έκθεση Γραφικών Τεχνών, Συσχευασίας, Υλικού προώθησης πωλήσεων, 1-5/10/94, ΔΕΘ, Θεσσαλονίκη.

7η ΗΟΤΕΛΙΑ EQUIP 1994, Διεθνής Έκθεση Εξοπλισμού και Τροφοδοσίας Ξενοδοχείων, Εστιατορίων, Ζαχαροπλασθειών, Αρτοποιειών και Καταστημάτων, 2-6/11/94, ΔΕΘ, Θεσσαλονίκη.

Η πόλη και ο θάνατος

Πολυάριθμοι, ωμοί και βάρβαροι άνθρωποι, δολοφόνοι πόλεων, άνθρωποι χωρίς υποσυνείδητο, ανέλαβαν εργασία. Καταστρέφουν, καίνε, γκρεμίζουν, δολοφονούν τον πληθυσμό των πόλεων, πυρπολούν αρχεία και βιβλιοθήκες, αφανίζουν Μουσεία και ναούς...

Τί σημαίνει αλήθεια "δολοφονώ μια πόλη;". Σημαίνει να πνίγεις τις φυσικές δυνάμεις της, να διαλύεις το μεταφυσικό της Έρωτα, τη θέλησή της για ζωή, τη μνήμη της, την αυτοσυνειδήσή της. Να σκορπίζεις την ανάμνηση στους επτά ανέμους, να της δείχνεις και να το αποδεικνύεις, όχι μόνον ότι δεν υπάρχει η πόλη, αλλά και ότι δεν υπήρξε ποτέ...

Τα φοβερά υποδείγματα του εγκλήματος υπάρχουν σε ιστορικά βιβλία που γράφουν για καταστροφείς πόλεων, εκείνους που ερήμωσαν και κατέστρεψαν τις διάφορες "εκφυλισμένες" Ιερικώ, τα Σόδομα, Γόμορρα και τις Τροίες, και τις εκκαθάρισαν εν ονόματι μιας εθνικής ή άλλου είδους "εξυγίανσης", εν ονόματι μιας παρανοικής επικυριαρχίας της ύλης επί του πνεύματος. Αλλά οι δράστες είναι τώρα εδώ, μπροστά στα μάτια μας, έχουν ονόματα και ψευδώνυμα που ξεχνιούνται γρήγορα, μένουν όμως οι σκελετοί του Βούκοβαρ, του Μόσταρ και του μισού Σεράγεβο. Ποιά πόλη έχει σειρά; Η Πρίστινα, το Νόβι Παζάρ, τα Σκόπια, ή μήπως η βορεινή Σουμπότιτσα και το Νόβι Σάντ;

"Όλοι μας πάντοτε, φέρουμε τις αθανάτες πόλεις μας μέσα μας", έγραφα όμως πριν πολύ καιρό. Φυσικά, τις έχουν μέσα τους μόνον εκείνοι που μπορούν κάτι να φέρουν μέσα τους και να είναι υπερέφανοι ή αυτό. Υπάρχουν λοιπόν πόλεις που δεν μπορεί κανείς να τις δολοφονήσει, για όσο καιρό ζει σ' αυτές έστω και μόνον ένας τελευταίος άνθρωπος της πόλης και τις διαφυλάσσει μέσα του.

σει μέσα του.

Ακριβώς γι αυτό, αγαπητοί μου, αξιότιμοι φίλοι μου, ταλαιπωρημένοι, πεινασμένοι, τραυματισμένοι, σας θαυμάζω. Και όσο μπορώ αυτές τις τελευταίες ημέρες της ζωής μου, είμαι μαζί σας στις δύσκολες, άγρυπνες νύχτες σας. Η υπεράσπιση της πόλης απέναντι στα εγκλήματα των καταστροφών, είναι το μόνο αληθινό ηθικό παράδειγμα για το μέλλον. Ένα φως, το οποίο δεν μπόρεσε ακόμη να δει η ανθρωπότητα, η υποχρεωμένη στον ανθρωπισμό, αυτή που επιτέλους αρχίζει να στρέφει την προσοχή της στην διαταραγμένη αρμονία μεταξύ φύσης και ανθρώπου ή στα απειλούμενα είδη ζώων και φυτών. Για να μην αναφερθούμε στο πόσο το έχει κατανοήσει.

Από το *Γράμμα στους φίλους του Σεράγεβο* του Μπόγκνταν Μπογκντάνοβιτς, επιφανούς Σέρβου καθηγητή Αρχιτεκτονικής, στο Πανεπιστήμιο Βελιγραδίου. Ο Μπόγκντανοβιτς, γεννημένος το 1922 χρημάτισε Δήμαρχος Βελιγραδίου την περίοδο 1982 - 1986, το 1987 αποσύρθηκε διαφωνώντας με την εθνικιστική στροφή στην πολιτική σκηνή της χώρας του. Σημαντικός αρχιτέκτονας και συγγραφέας πολυάριθμων έργων για την αρχιτεκτονική της πόλης, για το "Συμβολισμό των μορφών" και για μια αρχιτεκτονική του ανθρώπου. Τα έργα του γνώρισαν τη διεθνή αναγνώριση. Το *Γράμμα στους φίλους του Σεράγεβο* περιλαμβάνεται στον τόμο του με δοκίμια και σχέδια "Η Πόλη και ο θάνατος". ■

Μπόγκνταν Μπογκντάνοβιτς

Η φωτογραφική έκθεση "Αρχιτεκτονική του πολέμου" διοργανωμένη από την Ένωση Αρχιτεκτόνων του Σεράγεβο και την Βοσνίας - Ερζεγοβίνης, ήταν η αφορμή. Οι Έλληνες μηχανικοί, πολλοί από τους οποίους είχαν στο παρελθόν επισκεφθεί τη μαρτυρική πόλη του Σεράγεβο, με ιδιαίτερο ενδιαφέρον

Σεράγεβο, κεντρική πλατεία

παρακολουθούν κάθε είδηση, κάθε αναφορά στους κατοίκους αλλά και στην αρχιτεκτονική κληρονομιά μιας πόλης που έγινε θυσία στο βωμό του πολέμου. Περιεκτικό εγχείρημα αφύπνησης, αποτελούν τα κείμενα "Η ποιητική των ερειπίων" και "Η Πόλη και ο θάνατος" που σταχυολόγησε ο συνάδελφος Γιώργος Ριτζούλης και παρουσιάζει μαζί με τη συνέντευξη της τελευταίας σελίδας, ως μικρό αφιέρωμα στη "δολοφονημένη πόλη", όπως την χαρακτηρίζει και ο καθηγητής της Αρχιτεκτονικής Μπόγκνταν Μπογκντάνοβιτς...

Η ποιητική των ερειπίων

Στα ερείπια των σύγχρονων κτιρίων του Σεράγεβο δεν μπορεί κανείς να χρησιμοποιήσει καν τη λέξη ερείπιο, παρά μόνον με πολύ μεγάλους διαταγμούς: Γιατί αυτό που απέμεινε από το υψηλό Πανεπιστημιακό κτίριο στη συνοικία Μάρντοβρ, από το κτίριο του Κοινοβουλίου και από μια σειρά πολύ σύγχρονα κτίρια κατοικίας, ή ακριβέστερα από όλα τα μοντέρνα κτίσματα τα κατασκευασμένα από χάλυβα και γυαλί που κήκαν, απλά δεν θυμίζει καθόλου τα οικεία ερείπια - απομεινάρια, ίχνη και μαρτυρίες προηγμένης ζωής, εργασίας και σκέψης. Από το κτίριο του Κοινοβουλίου απέμεινε μόνον ένας γκροτέσκος χαλύβδινος σκελετός και πάρα πολύ από κάτι μαύρο, που δεν είναι ούτε πίσσα, ούτε κάρβουνο, ούτε... Εξωτερικοί και εσωτερικοί διαχωριστικοί τοίχοι, δάπεδα και έπιπλα, όλα έλιωσαν, συντήχθηκαν, μετασχηματίστηκαν σε κάποιο μαύρο υλικό

ή σε εξίσου απροσδιόριστη σκουρόχρωμη σκόνη. Ο γκροτέσκος χαλύβδινος σκελετός και η άφθονη μάζα αυτής της μαύρης ύλης - για την οποία θα έλεγα ότι αντιπροσωπεύει το τίποτε, μάλλον είναι το ορατό του πρόσωπο - δεν συγκροτούν όμως κανένα ερείπιο από το οποίο μπορεί κανείς κάτι να αποκρυπτογραφήσει, να επανακατασκευάσει ή να μαντέψει. Δεν μπορεί κανείς να το ανιχνεύσει ή να κατανοήσει με την βοήθειά του μια παρελθούσα χρονική περίοδο, να κατανοήσει κάτι που αποτυπώθηκε στο ερείπιο και να μας το αποκαλύψει. Αυτό δεν είναι ερείπιο, αυτό είναι θάνατος βιωμένος στο παρόν, θάνατος που δεν είναι μετάβαση σε άλλη μορφή ύπαρξης αλλά απόσυρση στο αληθινό, στο καθαρότερης μορφής τίποτε.

Δεν υπάρχει παιδί που θα ανιχνεύσει και θα ανακατασκευάσει αύριο τις

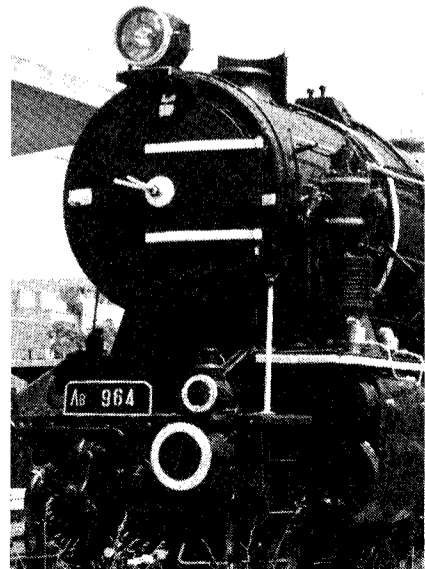
ψυχές μας, τις μνήμες μας, τη ζωή μας, τα έργα και τις ημέρες μας. Δεν υπάρχει, και σε αυτό δεν φταίνε τα παιδιά που θα υπάρχουν αύριο, αλλά εμείς: Είμαστε αρχιμάστορες για τους οποίους κανένα ερείπιο δεν θα παρέχει μαρτυρίες, είμαστε άνθρωποι που δεν μπορεί να διασώσει τη μνήμη τους ο κόσμος μέσα στον οποίο ζήσαμε. Ό,τι χιζούμε δεν θα γίνει ποτέ ερείπιο από το οποίο μπορείς να μαντέψεις κάτι, από το οποίο μπορείς να ξαναφτιάξεις με τη φαντασία το πρόσωπό μας. Τα κτίσματά μας, όταν σταματήσουν να λειτουργούν, μπορούν μόνον να γίνουν μια αυθεντική έκφραση του τίποτε. Οι ψυχές μας δεν θα έχουν τόπο να μαζευτούν και η ανάμνησή μας δεν θα έχει τόπο να επιστρέψει, αφού αυτά που θα απομείνουν από μας δεν είναι ερείπια αλλά το τίποτε. Και αυτό το τίποτε είναι φυσικά τόσο ανιστορικό όπως και οι Βάρβαροι, αυτοί που αντικατέστησαν την Ιστορία με τον ψευδομύθο (σ.τ.μ. ελληνικά στο πρωτότυπο) και το Μύθο με μυθοποιημένη Ψευδοιστορία.

Από αυτό που αφήνουμε πίσω μας αντί για ερείπια, δεν θα μπορούν να αναγνωστούν πολιτισμικές δομές, μορφές της κοινωνικής ζωής, ούτε θα μπορεί κανείς να μαντέψει το πρόσωπο του ανθρώπου στη συγκεκριμένη, στην μοναδική κάθε φορά ζωή του. Από μας θα μείνει - εξαιτίας του "είδους των ερειπίων" που αφήνει κατά κύριο λόγο η σύγχρονη κτιριοδομία - μόνον το γυμνό υλικό, με τη βοήθεια του οποίου μπορεί να μυθοποιείται το γεγονός, αυτό που διαφυλάσσεται μέσα στη συλλογική μνήμη: Θα μείνει μια άδεια επιφάνεια, η οποία όμως είναι κατάλληλη για να προβάλλεται επάνω της ο Ψευδομύθος. Από αυτό απορρέει ο φόβος μου, ότι έρχεται ο Καιρός των Βαρβάρων, ότι οι Βάρβαροι καταφθάνουν από παντού, ότι βρίσκονται ήδη ανάμεσά μας. Μέσα μας;

Από το δοκίμιο του Τζεβάντ Καράχασαν "Η ποιητική των ερειπίων". Ο Τ. Καράχασαν, γεννημένος το 1953, είναι συγγραφέας και κριτικός θεάτρου στο Σεράγεβο, διευθυντής του λογοτεχνικού περιοδικού Izraz και καθηγητής στην Ακαδημία Σκηνηκών Τεχνών. Συγγραφέας θεατρικών έργων και δοκιμίων, δημοσίευσε επίσης διηγήματα και ένα μυθιστόρημα, μεταφρασμένα σε αρκετές ευρωπαϊκές γλώσσες. ■

Νέα διεύθυνση στον ΟΣΕ Μ-Θ

Με απόφαση του Δ.Σ. του ΟΣΕ στη διεύθυνση Περιφέρειας Μακεδονίας - Θράκης ορίστηκαν και τοποθετήθηκαν οι βοηθοί γενικοί διευθυντές κ. Γεώργιος Χαλβατζόγλου και Λουδοβίκος Κουρτίδης. ■

Τα γραφεία της εφημερίδας Οσλομποτζέικε

Να επανακατασκευασθεί το εσωτερικό των "Ηλύσιων"

Έγγραφο της 4ης Εφορίας Νεωτέρων Μνημείων και απόφαση της Δ.Ε. του ΤΕΕ/ΤΚΜ.

Το θέμα του χαρακτηρισμού ως διατηρητέου του κινηματογράφου "Ηλύσια" απασχόλησε τη διοικούσα επιτροπή του ΤΕΕ/ΤΚΜ μετά από σχετικό έγγραφο της 4ης Εφορίας Νεωτέρων Μνημείων. Στο έγγραφο επισημαίνεται ότι στο εσωτερικό (ισόγειο) του πρώην κινηματογράφου έχουν καταστραφεί η κλίση του δαπέδου ισογείου, του εσωτερικού περιμετρικού τοίχου και έγινε ήδη το ξήλωμα της σκηνής και η απομάκρυνση των καθισμάτων. Η Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων ύστερα από την κατάσταση που διαμορφώθηκε προτείνει:

"α. τη διατήρηση των θεωρείων α' και β' εξώστη στο εσωτερικό, καθώς και των γύψινων διακοσμήσεων στην οροφή

της ισογείου εισόδου.

β. συνηγορεί στο άνοιγμα βιτρίνας στην οδό Παύλου Μελά (στις διαστάσεις που σήμερα έχει).

γ. συνιστά τη διατήρηση όλων των στοιχείων των όψεων (πλαισιώσεις θυρών ανοιγμάτων βιτρινών) στο ύψος των τριών ορόφων.

Οι παραπάνω παρατηρήσεις παρακαλούμε να ληφθούν υπόψη από την Δ/ση Λαϊκού Πολιτισμού κατά την εξέταση του φακέλου που έστειλε η Εφορεία με την εισήγηση κήρυξης του κτιρίου του κινηματογράφου "Ηλύσια" ως ιστορικού μνημείου (αρ. πρ. 479/5.4.94)".

Τα παραπάνω στοιχεία εξέτασε η διοικούσα επιτροπή του Τμήματος και πρότείνει να διερευνηθεί το ενδεχόμενο αποκατάστασης των στοιχείων που έχουν καταστραφεί, με δαπάνη - χρηματοδότηση από το Πρότυπο Σχέδιο Ανάπλασης του Ιστορικού Εμπορικού Κέντρου. ■

ΜΕ ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ

Το Συμβούλιο Υπουργών Μεταφορών απέρριψε την πρόταση της Ελλάδας για την άμεση εκκίνηση διαπραγματεύσεων προκειμένου να δημιουργηθεί διάδρομος ελεύθερης διέλευσης, που θα συνδέει την Ελλάδα με την υπόλοιπη Κοινότητα, μέσω Ουγγαρίας, Ρουμανίας και Βουλγαρίας. Η πρόταση εξυμνήρησε ιδιαίτερα την Ελλάδα, αφού τα φορτηγά θα μπορούσαν να φτάσουν χωρίς προβλήματα και περιορισμούς στις Κοινοτικές χώρες, παρ' όλο που το θέμα δεν είναι αποκλειστικά ελληνικό και αφορά τις επικοινωνίες της ενιαίας αγοράς.

Παρ' όλα αυτά το Συμβούλιο αποφάσισε τη σύσταση ομάδας εργασίας της "τρίκα" (Ελλάδα, Γερμανία και Γαλλία), υπό την Κομισιόν, η οποία "θα εξετάσει τις τεχνικές πτυχές του θέματος σε σχέση με την πρόσβαση στην αγορά και την εναρμόνιση. Εξάλλου το Συμβούλιο επιφυλάχθηκε να δώσει λύση στο πρόβλημα της Ελβετίας, η οποία αποφάσισε να απαγορεύσει την τράντζι διέλευση από τις αρχές του επόμενου αιώνα.

Οι παρεμβάσεις του υπουργείου Προεδρίας για εκσυγχρονισμό των δημοσίων υπηρεσιών προκάλεσαν ποικίλες αντιδράσεις. Κοινή διαπίστωση όμως αποτελεί ότι ο δημόσιος τομέας πρέπει να "ξενακισθεί" από την αρχή. Ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα του, πάντως, είναι ο αριθμός των υπαλλήλων που συντηρούνται από το Δημόσιο. Πριν από ένα χρόνο, στα 21 υπουργεία που συναπαρτίζουν τον αμιγή δημόσιο τομέα, καταμετρήθηκαν 313.000 μόνιμοι δημόσιοι υπάλληλοι και 27.000 περίπου συμβασιούχοι αορίστου χρόνου. Δηλαδή 340.000 άτομα, χωρίς να υπολογίζουμε τους αστυνομικούς και τους στρατιωτικούς. Σε αυτούς πρέπει να προστεθούν 90.000 άτομα που απασχολούνται στα Ν.Π.Δ.Δ., τα 40.000 των ΟΤΑ και τα 140.000 των δημοσίων επιχειρήσεων. Οπότε, αιώως πλησιάζουμε τα 700.000 άτομα, που μαζί με τους εποχικούς, τους ερωμισθίους, τους συμβασιούχους έργου και διάφορες άλλες κατηγορίες οδηγούν σε ένα εκπληκτικό αποτέλεσμα: Ένας στους δέκα Έλληνες μισθοδοτείται κατά κάποιο τρόπο από το Δημόσιο.

Εξετάσθηκε από την επιτροπή πολεοδομίας του δήμου Θεσσαλονίκης το θέμα διάνοιξης της δυτικής εισόδου της πόλης από την οδό 26ης Οκτωβρίου έως την οδό Δάφνης και υποστηρίχθηκε νέα χάραξη που βελτιώνει, όπως υποστηρίζεται, τη χάραξη της 3ης ΠΥΔΕ και παίρνει υπόψη τα πολεοδομικά δεδομένα της περιοχής. Η νέα χάραξη έγινε από τους μηχανικούς του δήμου Θεσσαλονίκης σε συνεργασία με κατοίκους της περιοχής και τους αρμόδιους φορείς.

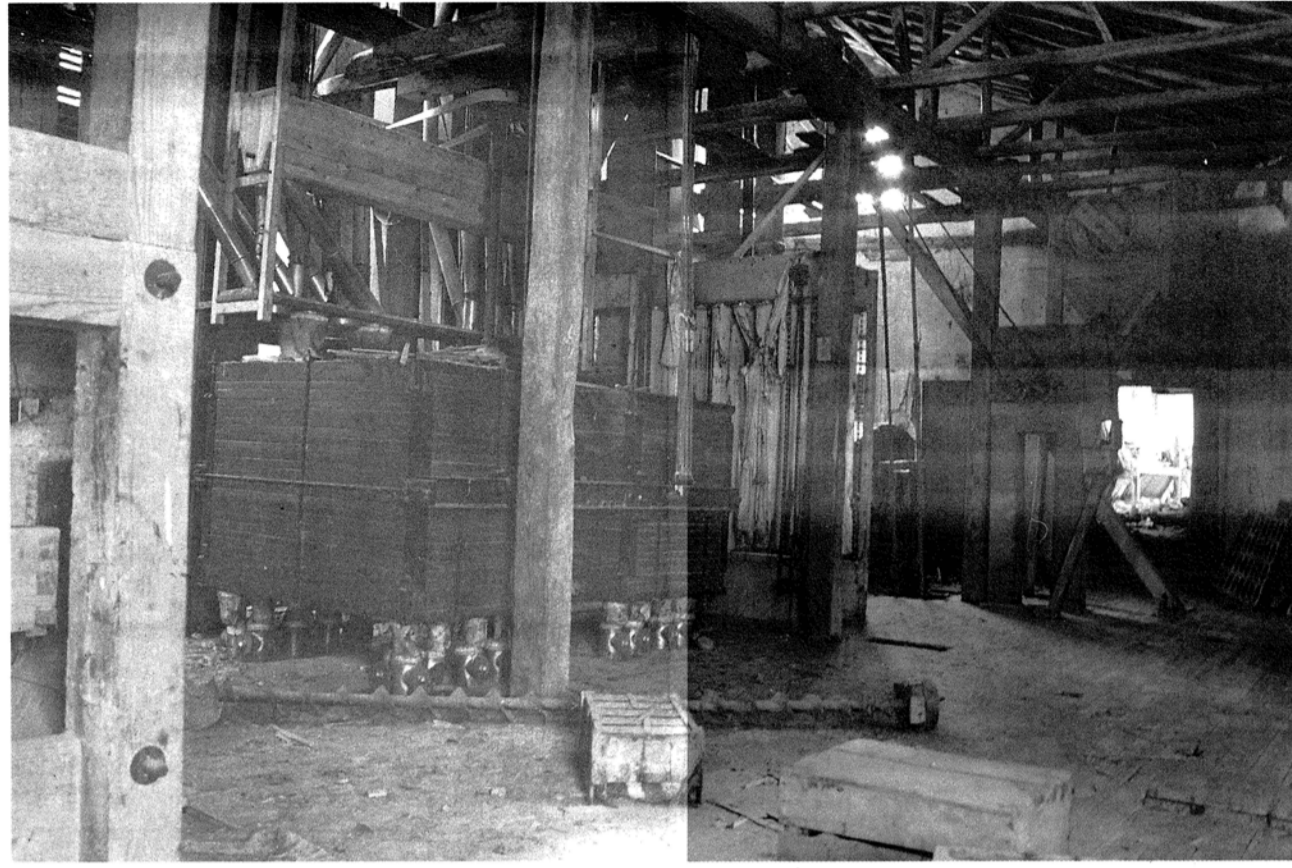
Η Δημόσια Επιχείρηση Πολεοδομίας και Στέγασης (ΔΕΠΟΣ), μετά από σύμβαση που υπέγραψε με τον Οργανισμό Θεσσαλονίκης αναλαμβάνει να εκπονήσει τις απαραίτητες μελέτες, την οργάνωση και τον προγραμματισμό των εργασιών για την επισκευή και τη συντήρηση διατηρητέων κτιρίων στα Λαδάδικα. Το έργο εντάσσεται στα πλαίσια του Πρότυπου Σχεδίου Ανάπτυξης και Ανάπλασης του Ιστορικού Εμπορικού Κέντρου της Θεσσαλονίκης. Θα ολοκληρωθεί ως το τέλος του 1994 και ο προϋπολογισμός είναι της τάξης των 150.000.000 δραχμών.

Την πρόταση οδηγίας για την υγειονομική ταφή των απορριμμάτων, που αποτελούσε και προτεραιότητα της ελληνικής προεδρίας, ενέκρινε το Συμβούλιο Υπουργών Περιβάλλοντος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με την οδηγία καθορίζεται πλαίσιο συγκεκριμένων προδιαγραφών και κανόνων που τα κράτη - μέλη καλούνται να εφαρμόσουν, ώστε να διασφαλισθεί η προστασία του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας. Η ελληνική προεδρία προώθησε και εξασφάλισε ιδιαίτερες ρυθμίσεις για τον τρόπο λειτουργίας των χώρων υγειονομικής ταφής σε περιοχές με ιδιαίτερα γεωγραφικά χαρακτηριστικά, όπως τα μικρά νησιά και οι δυσπρόσιτες και απομακρυσμένες ορεινές περιοχές. Με την οδηγία καθορίζονται τα 10 έτη ως το διάστημα για την προσαρμογή των υπαρχόντων χώρων ταφής στις προδιαγραφές.

Γοητευμένοι από το τραπεζικό απόρρητο και το ιδανικό φορολογικό σύστημα, οι νεόπλουτοι Μοσχοβάτες έχουν κατακλείσει την Μπιάνοφστράσε, το δρόμο στον οποίο φιλοξενούνται οι μεγάλες τράπεζες της Ζυρίχης, με τις τσέπες γεμάτες δολάρια και γερμανικά μάρκα. Πρόκειται κυρίως για βρώμικο χρήμα, που προέρχεται από τη διακίνηση ναρκωτικών και από τη μαφία, αλλά και από το πακέτο της Δυτικής βοήθειας προς τη Μόσχα! Η διαρροή κεφαλαίων ανησυχεί τις ρωσικές αρχές, που ζήτησαν τη συνεργασία της ελβετικής κυβέρνησης. Υπολογίζεται ότι από το 1990 μεταφέρθηκαν παράνομα στην Ελβετία 50-100 δισ. δολάρια.

Αλεξυρμούλος και κατοικία Μπαβίλου. - εξωτερική όψη (φωτ. Εύη Χαριτίδου - Νευροβή)

Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΝΑΟΥΣΑΣ ΚΑΙ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (1875-1994)

Η βαθεία κρίση της κλωστοϋφαντουργίας σ' όλη την Ευρώπη κατά την τελευταία δεκαετία δημιούργησε στην Νάουσα ένα ισχυρό πρόβλημα απασχόλησης και συγχρόνως μετέτρεψε τους μέχρι πριν από λίγα μόλις χρόνια ζωντανούς χώρους των εργοστασίων της σε θαυμαστά μεν εξωτερικά, αλλά θλιβερά ιδιόμορφα κεντάφια του κλάδου.

Η σημασία Συνεδρίων όπως αυτό της Νάουσας, με δύο κύρια σκέλη προσανατολισμένα το ένα στο παρελθόν (καταγραφή των ιστορικών γεγονότων) και το άλλο στο μέλλον (αναζήτηση των κατευθυντήριων αξόνων για το μέλλον), σπρίζεται κυρίως στη δημιουργία ενός βήματος συνεργασίας και ανταλλαγής απόψεων όλων όσων ερευνούν το φαινόμενο της εκβιομηχάνισης (σε γενικότερο αλλά και σε τοπικό επίπεδο), καθώς και όσων ασχολούνται με την καταγραφή των συνιστώσων της οικονομικής ανάπτυξης με εκείνους που ενδιαφέρονται ειδικά για τα προβλήματα της πολεοδομικής, και της πολιτιστικής ανάπτυξης.

Στη Νάουσα συμμετείχαν ως εισηγητές τοπικοί ερευνητές της ιστορίας της πόλης και της αρχιτεκτονικής της, αρχιτέκτονες ερευνητές της αρχιτεκτονικής και της πολεοδομίας, μηχανικοί - μέλη ερευνητικών ομάδων της βιομηχανικής εξέλιξης της περιοχής, εκπρόσωποι φορέων εργαζομένων και βιομηχάνων, βιομήχανοι, οικονομολόγοι και εθνολόγοι.

Οι ανακινώσιμες των εισηγητών επικεντρώθηκαν στους εξής θεματικούς άξονες:

- α. Ιστορία της οικονομικής και βιομηχανικής ανάπτυξης της πόλης.
- β. Εξέλιξη και χαρακτηριστικά του αστικού ιστού.
- γ. Βιομηχανικοί κλάδοι - τυπολογία και μηχανολογικός εξοπλισμός βιομηχανικών κτισμάτων και συγκροτημάτων.
- δ. Ανάλυση των συνιστώσων της βιομηχανικής ανάπτυξης και των σημερινών κρίσιμων προβλημάτων αποβιομηχάνι-

σης - ανάπτυξη των δυνατοτήτων εξέλιξης της τοπικής βιομηχανίας στο μέλλον.

ε. Δυνατότητες και προοπτικές επανάχρησης των εκτός λειτουργίας βιομηχανικών συγκροτημάτων.

Οι εισηγητές που κάλυψαν τους δύο πρώτους θεματικούς άξονες:

- (α1) ανέλυσαν χαρακτηριστικά επεισόδια ενδεικτικά του τρόπου, με τον οποίο ασκήθηκε η βιομηχανική πολιτική στην Ελλάδα κατά τον μεσοπόλεμο (Ε. Χεκίμογλου - "Χωρίς ψωμί και μάλιστα αρχές χειμónος" - Βιομηχανική κρίση στη Νάουσα - 1924).
- (α2) προσπέθησαν να εντάξουν το τοπικό φαινόμενο της εκβιομηχάνισης της Νάουσας στο γενικότερο πλαίσιο του εκσυγχρονισμού στα Βαλκάνια τον 19ο α. (Α. Οικονόμου - Η βιομηχανική Επανάσταση στα Βαλκάνια. Η περίπτωση της Νάουσας).
- (α3) επιδίωξαν να ερμηνεύσουν την εξέλιξη των βιομηχανικών κλάδων και εγκαταστάσεων στην Κεντρική Μακεδονία κατά την 100ετία 1850 - 1950 (Γ. Παλάσκας - Η βιομηχανική ανάπτυξη στην Κεντρική Μακεδονία, 1850 - 1950, μέσα από την εξέλιξη των κτισμάτων, του εξοπλισμού τους, του οικονομικού και θεσμικού πλαισίου).

(α4) παρουσίασαν πρωτότυπα στοιχεία αρχαιολογικών πηγών τοπικών που αφορούσαν κυρίως την ιστορία των βιομηχανικών επιχειρήσεων της Νάουσας (Δ. Μπαϊτσής, Η βιομηχανία της Νάουσας πριν από το β' παγκόσμιο πόλεμο).

- (β1) περιέγραψαν τον τρόπο δόμησης του αστικού ιστού, τα δομικά χαρακτηριστικά και τους τύπους των κτιρίων της πόλης και προδιέγραψαν τις αρχές προτάσεων ενός ολοκληρωμένου σχεδιασμού επανάχρησης (Μ. Νομικός - Ν. Κολογέρου - Αστικός εκσυγχρονισμός και εκβιομηχάνιση στη Νάουσα, Α. οι μετασχη-

ματισμοί του ιστού της πόλης και Β. οι προοπτικές της επανάχρησης). Με τις εισηγήσεις του τρίτου θεματικού άξονα:

(γ1) Εγινε συγκριτική παρουσίαση των τύπων των κλωστοϋφαντουργικών της πόλης, των καινοτομιών και της σημαντικής επιδράσεως του δυναμισμού ανάπτυξής τους στην αρχιτεκτονική των εργοστασίων της υπόλοιπης Ελλάδας (Κ. Δεμίρη, Αρχιτεκτονική και τυπολογία των κλωστοϋφαντουργιών της Νάουσας).

(γ2) Τεκμηριώθηκαν ιστορικά και τεχνικά σ' ένα πρώτο στάδιο καταγραφής και αξιολόγησης οι παλιοί αλεξυρμούλοι και τα αρτοποιεία της Νάουσας (Ε. Χαριτίδου - Μαυρουδή).

(γ3) Αναδείχθηκε η σημασία της υδροκίνησης ως φορέα βιομηχανικής ανάπτυξης και περιγράφηκαν οι δυνατότητες και η σκοπιμότητα καταγραφής και επαναφοράς σε χρήση των αντίστοιχων συστημάτων μηχανολογικού εξοπλισμού (Α. Χατζήγυρας, Υδροκίνηση και βιομηχανία στην Κεντρική Μακεδονία. Καταγραφή, αξιολόγηση και διατήρηση μηχανολογικού εξοπλισμού).

Με τις εισηγήσεις που εντάχθηκαν στον τέταρτο θεματικό άξονα:

(δ1) Παρουσιάστηκαν στοιχεία ερευνών για τη βιομηχανική ανάπτυξη στο Νομό Ημαθίας (Στ. Καραγιάννη, Η εξέλιξη της βιομηχανίας στο Ν. Ημαθίας και ο ρόλος της Νάουσας).

(δ2) Αναπτύχθηκαν οι στόχοι, οι μέθοδοι και οι προϋποθέσεις δημιουργίας και στήριξης δικτύου συνεργασίας Δήμων και Κοινοτήτων με προβλήματα βιομηχανικής υποβάθμισης (Α. Νεφέλοδης, Κοινωνικό πλαίσιο στήριξης 1994 - 1999: Κοινοπραξία Φθινουσών βιομηχανικών περιοχών).

(δ3) Αξιολογήθηκαν οι υπάρχοντες συσχετισμοί στην οργάνωση και λειτουργία των επικατευτικών μηχανι-

σμών στη Νάουσα και την περιφέρειά της (Ι. Παναγιωτοπούλου, Επαγγελματική εκπαίδευση και βιομηχανία).

(δ4) Επιχειρήθηκε μια πρώτη προσέγγιση των εργασιακών συνθηκών και της κρίσης της απασχόλησης κυρίως στην κλωστοϋφαντουργία και των κατ' αντιστοιχία αιτημάτων των εργαζομένων (Χρ. Τρεμελής, Εργατική Τάξη και εργατικό κίνημα χθες και σήμερα στη Νάουσα).

(δ5) Αναλύθηκαν οι δυνατότητες επέκτασης των επιχειρήσεων της Βόρειας Ελλάδας στις γειτονικές χώρες (Δ. Συμεωνίδης, Ο ρόλος της βιομηχανίας της Βόρειας Ελλάδας στα Βαλκάνια).

(δ6) Διατυπώθηκαν σημαντικές προτάσεις διεξόδων από τη συνεχιζόμενη κρίση βασίζομενες στη βελτίωση της ποιότητας των αγροτικών προϊόντων (δημιουργία Ινστιτούτων - όπωρ Ινστιτούτο Ροδακίνου), στη βελτίωση των υποδομών, στην προώθηση του εκσυγχρονισμού της κλωστοϋφαντουργίας, τη βελτίωση της ποιότητας των εξαγόμενων προϊόντων (δύρου εργαστηρίου ποιοτικού ελεγχού) και την παραγωγή πρωτοποριακών προϊόντων (Ι. Αδαμίτης - Σύνδεσμος Εξαγωγών Β.Ε. - Το παρόν και το μέλλον της πρωτογενούς παραγωγής και μεταποίησης, προτάσεις ανάπτυξης).

(δ7) Επιχειρήθηκαν τολμηρές εκτιμήσεις πορείας και των νοσημάτων της τοπικής βιομηχανικής ανάπτυξης και εκφράστηκαν εξίσου τολμηρές προτάσεις για τις τάσεις ανάπτυξης που θα πρέπει να επικρατήσουν στο μέλλον έχοντας ως βάση τη γεωργία και την προστασία του περιβάλλοντος (Ι. Μπουτάρης, Μετά τη βιομηχανία τί);

Τέλος οι ανακινώσιμες και οι συχνά έντονα συζητήσιμες που ακολούθησαν: (ε1) Ανέπτυξαν τις δυνατότητες που

προσφέρουν οι αναλυτικές μελέτες καταγραφής και επανάχρησης στην ανάπτυξη της περιοχής (Γ. Βελένης, Μελέτη επανάχρησης ιστορικών βιομηχανικών κτιρίων στην Εδεσσα, Μεθοδολογική προσέγγιση).

(ε2) Περιέγραψαν σενάρια εναλλακτικών τρόπων επέμβασης στον αστικό ιστό (Γ. Πάπτηρη, Ένταξη των εκτός λειτουργίας βιομηχανικών κτιρίων στη ζωή της σύγχρονης Νάουσας).

(ε3) Προδιέγραψαν τις δυνατότητες συμβατότητας της ανάπτυξης με τις αρχές της διατήρησης των παραδοσιακών κτισμάτων (Β. Παπαλάρας, Ε. Σέμψη - Ραΐδου, Ανάπτυξη και διατήρηση: δύο συμβατοί στόχοι).

(ε4) Παρουσίασαν πρωτοποριακά σχέδια προώθησης προϊόντων της περιοχής μέσω παραδοσιακών πολιτιστικών διαδρομών (Ν. Παπαμάρκος, Β. Χαστάογλου, Οι δρόμοι του κρασιού στην Κεντρική Μακεδονία και η θέση της Νάουσας).

(ε5) Προδιέγραψαν με αυστηρή σαφήνεια τις υποχρεώσεις των φορέων που επιθυμούν να αναλάβουν την προώθηση προγραμμάτων προστασίας και μουσειακής ανάπτυξης της βιομηχανικής μας κληρονομιάς (Στ. Παπαδόπουλος, Η βιομηχανική κληρονομιά και η αξιοποίησή της).

Η διοργάνωση του Συνεδρίου της Νάουσας προσέφερε σε όσους συμμετείχαν την ευκαιρία της γνωριμίας με την πλούσια πολιτιστική της κληρονομιά, ιδιαίτερα μάλιστα με τη βιομηχανική της κληρονομιά (επισκέψεις στα συγκροτήματα Λόγγου - Κύρτση - Τουρπάλη και Πέλλα - Ολυμπος).

Αισιόδοξα ήταν τα μηνύματα από την επίσκεψη στις εντυπωσιακές σύγχρονες εγκαταστάσεις των βιομηχανιών Βαρβαρέσσου (βαμβακοκλωστήριο) και Ι. Μπουτάρη (οινοποιείο).

Οι ανακινώσιμες και οι συχνά έντονα συζητήσιμες που ακολούθησαν: εντόπιση στα ελλείμματα σε μεθοδεύ-

Με αφορμή τη συμπλήρωση εκατόν είκοσι χρόνων από την ίδρυση στη Νάουσα της πρώτης μεγάλης βιομηχανικής μονάδας της Κεντρικής Μακεδονίας - του βαμβακοκλωστήριου Λόγγου - Κύρτση και Τουρπάλη - ο Δήμος Νάουσας οργάνωσε από τις 12 έως και τις 14 Μαΐου 1994, στο ξενοδοχείο ΒΕΡΜΙΟ της περιοχής Αγίου Νικολάου, Συνέδριο με θέμα: "Βιομηχανική κληρονομιά της Νάουσας και οικονομική ανάπτυξη (1875 - 1994)". Η Οργανωτική Επιτροπή του πρώτου αυτού στο είδος του Συνεδρίου στη Βόρεια Ελλάδα είχε θέσει ως στόχους του την πολύπλευρη τεκμηρίωση της σημαντικής ιστορίας της Βιομηχανίας της πόλης - πρώτης βιομηχανικής πόλης της Μακεδονίας - και την ανάδειξη των δυνατοτήτων οικονομικής της ανάπτυξης.

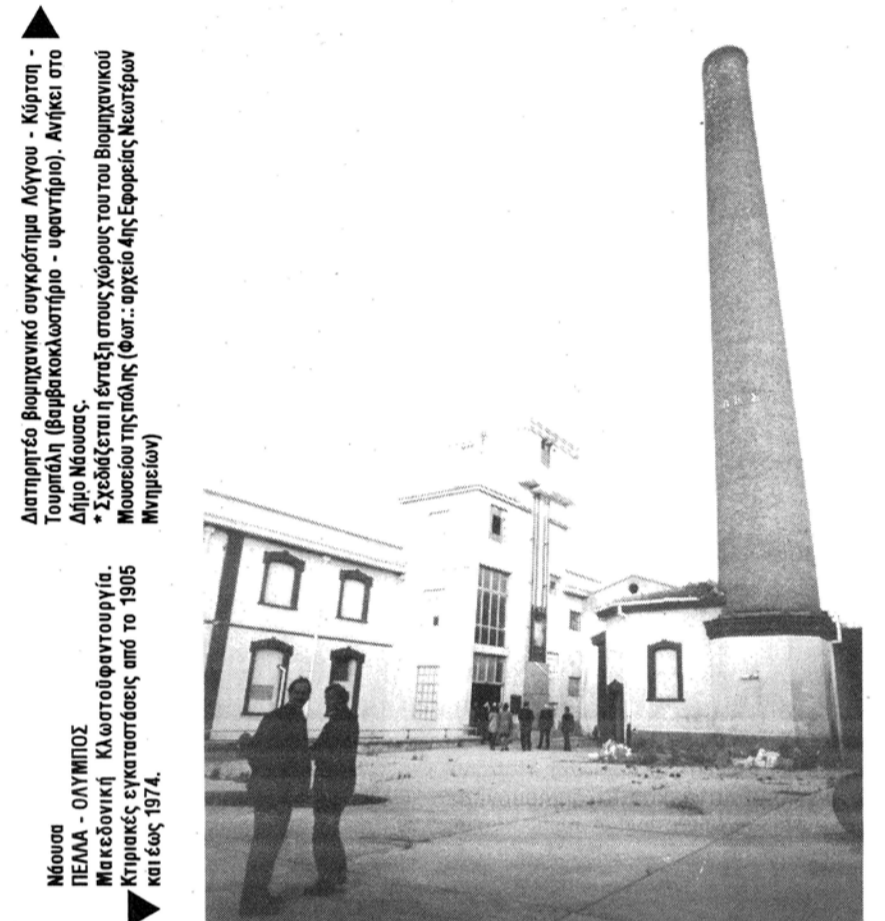
Η ηρωική πόλη της Νάουσας - τίτλος με τον οποίο την τιμά για την προσφορά της η ελληνική πολιτεία - έχει προικίσει την ιστορία της Ελλάδας με μοναδικές σελίδες ανδραγαθιών και ένδοξα έργα κοινοτικής δράσης εξίσου καθοριστικά, έχει προικίσει και την ιστορία της ελληνικής βιομηχανίας με εγκαταστάσεις που σηματοδοτούν τις κύριες φάσεις εξέλιξής της.

Τα συγκροτήματα των βαμβακλωστήριων και εριοκλωστήριων της πόλης αποτελούν ένα μοναδικό σύνολο για όλη την Ελλάδα, όπου αποτυπώνονται όλες οι καινοτομίες των κατασκευαστικών τεχνικών και της οργάνωσης των χώρων εργασίας.

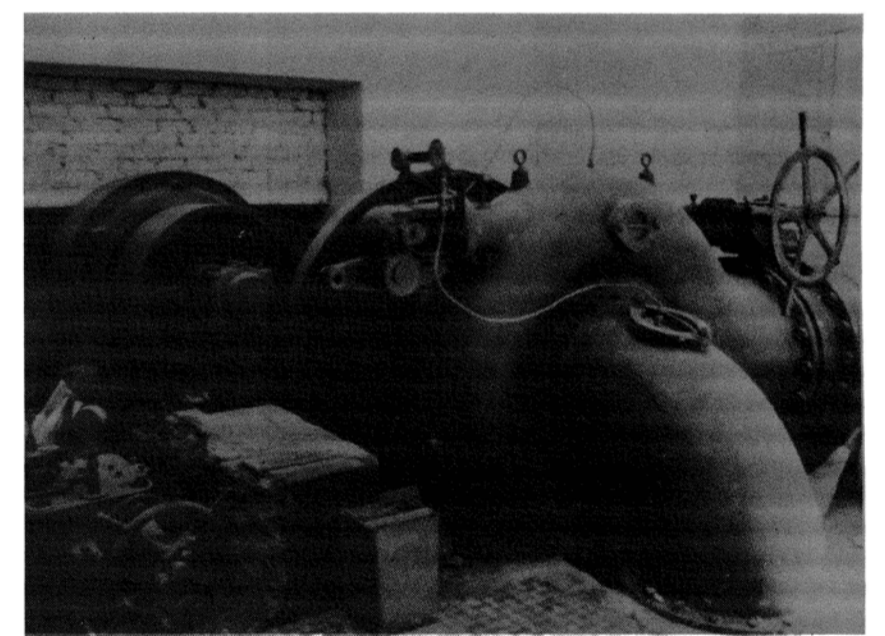
Σύνταξη και οργάνωση υλικού: Όλγα Τραγανού - Δελγιγιάννη, Αρχιτέκτων ΥΠ.Π.Ο. Αντιπρόεδρος Δ.Σ. Ελληνικού Τμήματος Τ.Ι.Σ.Κ.Ι.Η. (Διεθνής Επιτροπή για την Προστασία της Βιομηχανικής Κληρονομιάς)

Διατηρητέο βιομηχανικό συγκρότημα Λόγγου - Κύρτση - Τουρπάλη (βαμβακοκλωστήριο - οφαστήριο). Ανήκει στο Δήμο Νάουσας. * Σχεδιάστηκε η άρτια επένδυση χώρου του Βιομηχανικού Μουσείου της πόλης (φωτ.: αρχείο της Εφορείας Νεώτερων Μνημείων)

Μουσείο ΠΕΛΛΑ - ΟΛΥΜΠΟΣ. Μεσοβιομηχανική Κλωστοϋφαντουργία. Κτιριακές εγκαταστάσεις από το 1905 και έως 1974.

ΠΑΙΔΕΙΑ

Οι γενικές εξετάσεις επισκίασαν την εκπαιδευτική επικαιρότητα του τελευταίου δεκαπενθημέρου. Τα θέματα σε όλα τα μαθήματα γενικής αξιολόγησης ήταν κατά κοινή ομολογία "βατά" και ευκρινώς διατυπωμένα, με αποτέλεσμα οι υποψήφιοι που μελέτησαν δεν συνάντησαν ιδιαίτερες δυσκολίες.

Στη φυσιογνωμία των φετεινών θεμάτων συνέβαλε και η αλλαγή της σύνθεσης της Κεντρικής Επιτροπής Γενικών Εξετάσεων καθώς αυξήθηκε ο αριθμός των καθηγητών μέσης εκπαίδευσης που συμμετέχουν στην Επιτροπή.

Τα γραπτά μεταφέρονται από τα εξεταστικά στα βαθμολογικά κέντρα και στη συνέχεια στη διευθυνση Μηχανοργάνωσης του υπουργείου Παιδείας όπου και η βαθμολογία θα διαβιβαστεί στον ηλεκτρονικό υπολογιστή.

Το γραπτό επιστρέφει στο βαθμολογικό κέντρο και η βαθμολογία του μπαίνει στις καταστάσεις.

Η ανάρτηση της βαθμολογίας στα σχολεία υπολογίζεται να γίνει ως τις 21 Ιουλίου. Τα ονόματα των 42.532 επιτυχόντων στα ΑΕΙ και στα ΤΕΙ αναμένεται να ανακοινωθούν στα τέλη Αυγούστου.

Σύμφωνα με τους πρώτους υπολογισμούς για την εισαγωγή σε πανεπιστημιακή σχολή ή τμήμα της Α' δέσμης ο μέσος όρος βαθμολογίας που απαιτείται είναι 15 ως 16, για τη Β' δέσμη η βαθμολογία που απαιτείται, πρέπει να ξεπερνά κατά μέσο όρο το 18,5 για την Γ' δέσμη ο μέσος όρος είναι 18 και για τη Δ' δέσμη απαιτείται τουλάχιστον 14 κατά μέσο όρο στα τέσσερα μαθήματα.

Πάντως το Υπουργείο Παιδείας έχει ήδη προχωρήσει στην κατάρτιση σχεδίου για την αλλαγή του συστήματος των γενικών εξετάσεων. Σύμφωνα με πρόσφατες δηλώσεις του υπουργού Παιδείας Δημήτρη Φατούρου το σύστημα των γενικών εξετάσεων "είναι ξεπερασμένο από τις σύγχρονες ανάγκες. Ήδη μελετάται ένα νέο σύστημα που θα τις εξυπηρετεί".

Ο υπουργός πιστεύει πως με τη νέα διαδικασία εισαγωγής στα πανεπιστήμια και τα ΤΕΙ θα ελαττωθεί η δραματοποίηση των εξετάσεων και θα ενισχυθεί ο χαρακτήρας της αυτόνομης και γενικής Παιδείας που πρέπει να προσφέρει το λύκειο.

Το υπουργείο Παιδείας μελετά ένα μοντέλο πανελλαδικών εξετάσεων στη Β' και στη Γ' λυκείου. Οι εξετάσεις θα γίνονται εφ' όλης της ύλης με ανεξάρτητους εξεταστές - βαθμολογητές. Θα λαμβάνεται υπόψη ο γενικός βαθμός των εξετάσεων σε όλα τα μαθήματα και τις δύο χρονιές. Οι συντελεστές που θα διαμορφώνουν την τελική βαθμολογία σε κάθε μάθημα θα είναι διαφορετικοί και θα καθορίζονται από την κατεύθυνση και τη σχολή που θα επιλέξει ο κάθε υποψήφιος.

Ο κ. Φατούρος επισημαίνει ότι το νέο σύστημα θα αντιμετωπίσει "ριζικά τα προβλήματα της μονομέρειας της εκπαιδευτικής διαδικασίας αναπτύσσοντας τη δημιουργικότητα και την πολύπλευρη μόρφωση που πρέπει να παίρνουν οι νέοι μας".

Το νέο σύστημα αναμένεται να ισχύσει για τους μαθητές της Α' λυκείου του σχολικού έτους 1995 - 1996.

Το υπουργείο Παιδείας πρόκειται να προωθήσει πολύ νωρίτερα αλλαγές στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Εντός των ημερών επρόκειτο να κατατεθεί στη Βουλή νομοσχέδιο, σύμφωνα με το οποίο από το νέο σχολικό έτος καταργούνται οι εξετάσεις των τριμήνων στην Ε' και ΣΤ' τάξη του δημοτικού ενώ παράλληλα καταργούνται και οι προαγωγικές εξετάσεις των τριών τάξεων του γυμνασίου.

Στόχος του υπουργείου Παιδείας είναι να αντικατασταθούν οι εξετάσεις με εργασίες σύμφωνα με τις οποίες θα κρίνονται τελικά οι επιδόσεις των μαθητών.

ΝΕΟΣ ΚΟΣΜΗΤΟΡΑΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ

Νέος κοσμητόρας της Πολυτεχνικής σχολής του πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης θα είναι από τον ερχόμενο Σεπτέμβριο ο καθηγητής Βύρωνας Παπαθανασίου.

Η θητεία του κ. Παπαθανασίου είναι τριετής και θα αρχίσει τον ερχόμενο Σεπτέμβριο.

Τη θέση του κοσμητόρα στην Πολυτεχνική Σχολή του Α.Π.Θ. διεκδίκησαν συνολικά τέσσερις υποψήφιοι. Πρόκειται για τους Αυγουστίνο Αναγνωστόπουλο, Βασίλη Παπαγεωργίου και Βύρωνα Παπαθανασίου.

Ο κ. Παπαγεωργίου ήρθε πρώτος στον πρώτο γύρο με δεύτερο τον κ. Παπαθανασίου. Τελικά ο κ. Παπαθανασίου έλαβε 228 ψήφους ενώ ο κ. Παπαγεωργίου 221 ψήφους στο δεύτερο γύρο.

Ο Βύρων Παπαθανασίου είναι καθηγητής στο τμήμα πολιτικών μηχανικών και πρόεδρος του Ενιαίου Συλλόγου Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού του Α.Π.Θ.

Μαρία Σπυράκη

Χωρίς πολλά σχόλια για το Μέσο Σταθερής Τροχιάς

Στον διάλογο που άρχισε στο Τεχνογράφημα από παλιά για το Μέσο σταθερής τροχιάς και μετά την αναδημοσίευση των άρθρων των κ.κ.Γ. Πενέλη και Γ. Γιαννόπουλου θέλω να προσθέσω κάποιες εντυπώσεις και φωτογραφίες από πρόσφατο ταξίδι μου στην Αυστραλία (1993).

Σίδνεϋ και Μελβούρνη

- Δύο πόλεις όπως και η Θεσσαλονίκη.
- Με πληθυσμό το 1/4 και το 1/3 του πληθυσμού της Θεσσαλονίκης αντίστοιχα.
- Με ηλικία (και ιστορία) 200 το πολύ χρόνων.

Στο Σίδνεϋ το μέσο είναι Εναέριο. (Επειδή οι δρόμοι δεν έχουν το απαραίτητο πλάτος).

- Η επαφή με το κατ'απόρρητο του δρόμου "σημειωτική" με σιδερένια υποστρώματα και μάλιστα επενδύμενα με μεταλλικούς καθρέπτες, ώστε να αντανακλούν το γύρω περιβάλλον και να "χάνονται" οπτικά μέσα σ' αυτό.

- Σε παραξενεύει κάπως η σχέση του υπερυψωμένου βαγονιού που βρίσκεται και τρέχει στο ίδιο ύψος με τον πρώτο όροφο (πάνω από τα καταστήματα) των "παλιών" διώροφων κτιρίων.

- Είναι ιδανικό για τις κλειστές διασταυρώσεις και τους δρόμους με κλίση, (όπως η Κασσάνδρου).

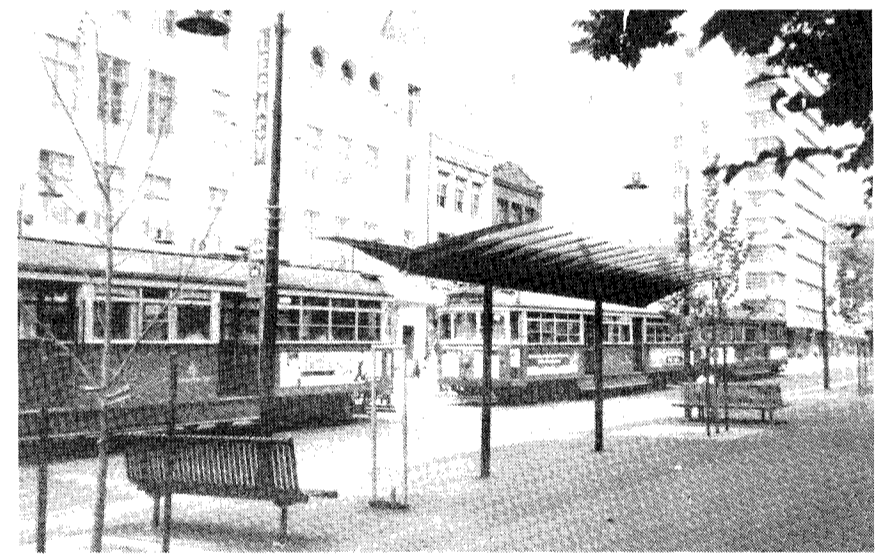
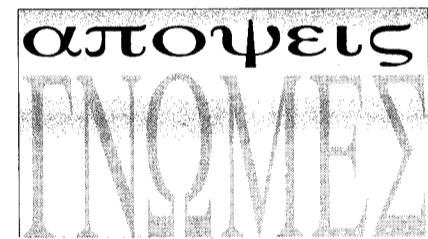
Στη Μελβούρνη προτίμησαν το παραδοσιακό Τραμ, (οι δρόμοι έχουν το πλάτος της Εγνατίας).

Στάσεις γίνονται εκεί όπου και οι φωτεινοί σηματοδότες.

Τα στέγαστρα είναι όλα σύγχρονα από σίδηρο και γυαλί.

- Και το εισιτήριο δίωρης διάρκειας διευκολύνει τον πληθυσμό αλλά και αποτρέπει την πολύωρη - ασφυκτική για το κέντρο - παραμονή στον εμπορικό τομέα της πόλης, όλοι φροντίζουν μέσα στο δίκτυο να τελειώνουν τις δουλειές τους και να φεύγουν από το κέντρο.

Κάρτας Αναστάσιος
Αρχιτέκτονας Μηχανικός

Τα μυστήρια της πολιτιστικής πρωτεύουσας Νο 1

Πλησιάζοντας το 1997 παρά την γενική απραξία και μακαριότητα, που διακατέχει τους κατοίκους αυτής της πόλης, παρατηρούνται σποραδικά προσπάθειες εξωραϊσμού.

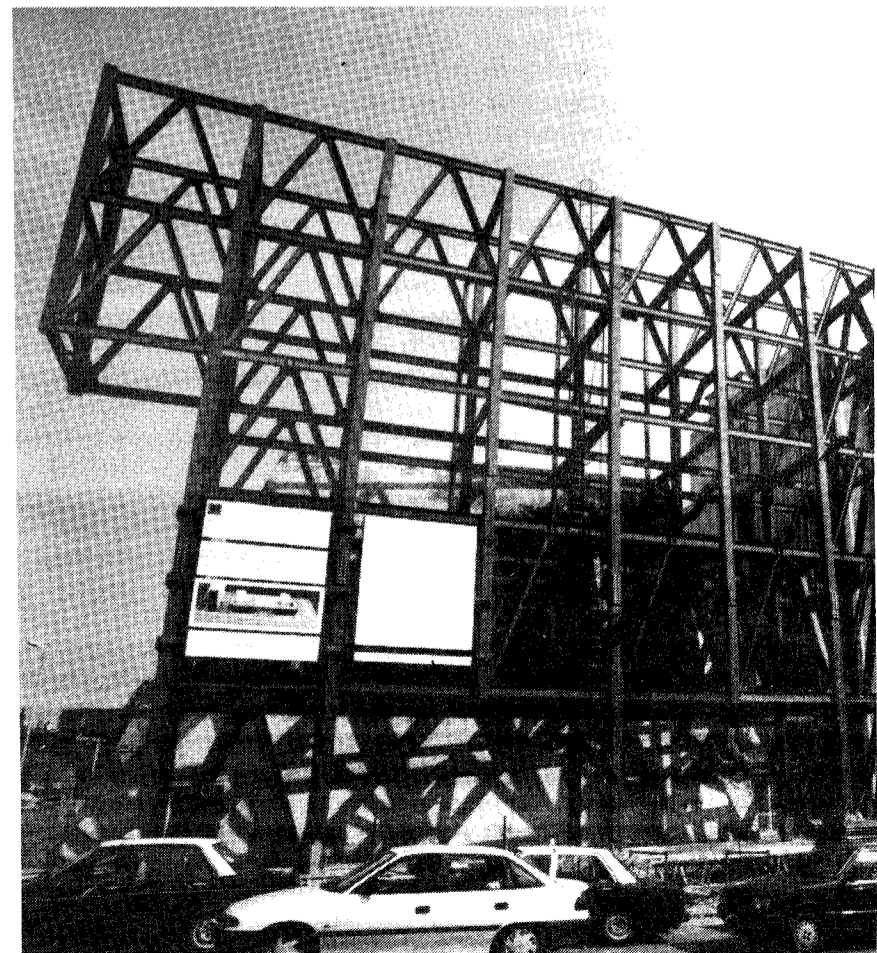
Όπως είναι αναμενόμενο, μέσα στην πολυδαίδαλη και πολυκέφαλη γραφειοκρατία, σχέδιο συνολικό δεν υπάρχει και τα πάντα φαίνονται να κινούνται από ατομικές παρορμήσεις, συμφέροντα.

Κάτι τέτοιο μοιάζει να συμβαίνει και στην ΒΑ γωνία του Πανεπιστημιακού συγκροτήματος όπου τον τελευταίο καιρό φυτρώνει ένα δάσος σιδηροδρομικό με πρωτοφανή μέγεθος και πυκνότητα που περιβάλεται σε σχήμα Π το συνοθύλευμα των κτιρίων της ΦΜΣ.

Πρόκειται λοιπόν για γιγαντιαία περίφραξη; Ή μήπως για μία τερατώδη κλούβα που θα καταπιεί τα υπάρχοντα κτίρια;

Νομίζω ότι οι κάτοικοι αυτής της πόλης δικαιούνται να γνωρίζουν.

Τί πρόκειται να συμβεί, όπως επίσης και οι συνδικαλιστικοί φορείς ΣΑΘ - ΤΕΕ, τη διαδικασία ανάθεσης (υπάρχει μια έντονη οσμή "ερευνητικού προγράμματος"), έγκριση ΕΠΑΕ Άδεια Πολεοδομίας και κυρίως τί θα πληρώσουμε σε εποχή άκρας λιτότητας και ελλειμμάτων.

23.6.94

Θανάσης Μπαζούκας

Προτάσεις για το Σχέδιο Νόμου Μεταφοράς Συντελεστή Δόμησης

Η εργασία ομάδας του Γραφείου ΓΟΚ του ΤΕΕ/ΤΚΜ προς το ΥΠΕΧΩΔΕ με βάση τις ιδιαιτερότητες της Θεσσαλονίκης.

Συνολική παρουσίαση με παρατηρήσεις και προτάσεις σχετικά με το Σχέδιο Νόμου για τη Μεταφορά Συντελεστή Δόμησης, με βάση τις ιδιαιτερότητες της ευρύτερης περιοχής Θεσσαλονίκης υπέβαλε το Γραφείο ΓΟΚ του ΤΕΕ/ΤΚΜ στην Επιτροπή διαμόρφωσης Θεσμικού Πλαισίου για τη Μ.Σ.Δ. του ΥΠΕΧΩΔΕ, ζητώντας να ληφθούν υπόψη κατά την επεξεργασία του θέματος.

Η πρόταση του ΤΕΕ/ΤΚΜ έχει ως εξής:

A. ΟΙ ΕΡΓΑΣΙΕΣ - ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ Ν. 880/79 ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ ΤΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΤΟΥ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗ ΔΟΜΗΣΗΣ

Ο τεχνικός κόσμος στο σύνολό του επικροτεί την εκφρασμένη θέση του ΥΠΕΧΩΔΕ για τη στήριξη του θεσμού της Μ.Σ.Δ. Ειδικότερα η Θεσ/νίκη είναι μια πόλη που έχει άμεση ανάγκη εφαρμογής του θεσμού, με στόχο την απελευθέρωση κοινόχρηστων εκτάσεων και τη διατήρηση αξιόλογων κτιρίων.

Δυστυχώς η πόλη μας έχει την τραυματική εμπειρία μιας μεγάλης σε έκταση εφαρμογής του νόμου 5269/31, που έπαψε να ισχύει το 1983. Συγκεκριμένα όχι μόνο χώροι πρασίνου αλλά και βασικοί δρόμοι έχουν καταργηθεί σε εφαρμογή του νόμου.

Σίγουρα η εφαρμογή του ν. 880/79 παρουσίασε αδύνατα σημεία που έπρεπε ήδη να έχουν αναθεωρηθεί, αλλά και σε καμία περίπτωση δεν επηρεάζουν τη συνολική αποδοχή της αναγκαιότητας του θεσμού που εδώ και 15 χρόνια εφαρμόζεται τόσο μέσα στις θεσμιζόμενες Ζ.Α.Σ. όσο και εκτός των ζωνών αυτών.

Πιστεύουμε ότι τυχόν αμφισβήτηση του θεσμού θα αφαιρούσε από την πολιτεία και την κοινωνία ένα δοκιμασμένο εργαλείο για την αναβάθμιση του αστικού χώρου.

B. ΟΙ ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΜΕΝΕΣ Ζ.Α.Σ. ΣΤΗ ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

Οι Ζ.Α.Σ. θεσπίστηκαν με το ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ των συντελεστών δόμησης στη Θεσ/νίκη το 1979 (ΦΕΚ 440Δ), τόσο για το πολεοδομικό συγκρότημα, όσο και για την ευρύτερη περιοχή της και φυσικά η επιλογή τους δεν ήταν τυχαία.

Συγκεκριμένα πρόκειται για τις περιοχές του ΔΗΜΟΥ ΠΥΛΑΙΑΣ (σ.δ. παλαιός 0,8 / αυξημένος 1,2), της Ν. ΕΛΒΕΤΙΑΣ (σ.δ. παλαιός 1,2 / αυξημένος 1,6), και τμήμα του ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ (σ.δ. παλαιός 1,6 / αυξημένος 2,0). Οι παραπάνω περιοχές (πρώην περιστασικοί οικισμοί) έχουν σήμερα ενταχθεί πλήρως στον αστικό ιστό της πόλης, έχουν μικρούς αρχικούς συντελεστές και περιβάλλονται από περιοχές με πολύ μεγαλύτερους σ.δ.

Είναι χαρακτηριστικό ότι περιστασικοί οικισμοί σήμερα, όπως π.χ. η ΘΕΡΜΗ, έχουν σ.δ. = 1, δηλαδή μεγαλύτερο από τον σ.δ. του ΔΗΜΟΥ ΠΥΛΑΙΑΣ, (0,8), ενός δήμου που πλέον αποτελεί τμήμα του πολεοδομικού συγκροτήματος, η δε όμορη με αυτόν δομημένη περιοχή ΧΑ-

ΡΙΛΑΟΥ έχει σ.δ. = 2,4.

Η μελέτη διεύρυνσης των Ζ.Α.Σ., (επαναπροσδιορισμού των παλαιών και καθορισμού νέων), στο πολεοδομικό συγκρότημα και στην ευρύτερη περιοχή της Θεσ/νίκης εντάχθηκε στο πλαίσιο του Ν. 1337/83, ιδιαίτερα ως προς το θεσμιζόμενο σχεδιασμό επιπέδου ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ και ΓΕΝΙΚΩΝ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ των Δήμων και ακολούθησε τα πολεοδομικά πρότυπα του ΥΠΕΧΩΔΕ.

Για τον επανακαθορισμό λήφθηκαν υπόψη τα εξής: α) το θεσμικό πλαίσιο δόμησης (ισχύοντες όροι δόμησης), β) ο βαθμός εφαρμογής των ρυμοτομικών

σχεδίων (πραγματική κατάσταση δόμησης) και γ) καθεστώς κατάμησης της ιδιοκτησίας όσον αφορά τις νεοενοασόμενες περιοχές. Συγκεκριμένα: 1) Αναλύθηκε η σχέση των πυκνοτήτων που προτείνουν τα Γ.Π.Σ. με τους προτεινόμενους σ.δ., (ισχύοντες και μεταφερόμενους), όπως επίσης και τυχόν πληθυσμιακή επιβάρυνση που μπορεί να επιφέρουν με την ανάγκη δημιουργίας κοινωνικού και τεχνικού εξοπλισμού (σχολεία, δρόμοι κ.λπ.) και 2) Αναλύθηκε η υπάρχουσα κατάσταση, ως προς το θεσμικό πλαίσιο δόμησης των περιοχών και το βαθμό εφαρμογής του.

Πρέπει να σημειώσουμε ότι οι θεσμιζόμενες από το 1979 Ζ.Α.Σ. έχουν ήδη δομηθεί πέραν του 50% με τη διαδικασία της μεταφοράς συντελεστού (σήμερα δεν υποβάλλεται κατά κανόνα μελέτη για έκδοση άδειας σ' αυτές τις περιοχές χωρίς Μ.Σ.Δ.) και τυχόν κατάργηση ή επαναπροσδιορισμός τους θα παραβίαζε τη συνταγματική αρχή της ισότητας.

Ειδικά για την Πυλαία η μελέτη αναθεώρησης του 1989 επικύρωσε για μια ακόμα φορά την Ζ.Α.Σ. και μάλιστα με σοβαρά κριτήρια και την εμπειρία που αποκτήθηκε μετά από 10 χρόνια ομαλής και απρόσκοπτης εφαρμογής του θεσμού.

Η ύπαρξη των Ζ.Α.Σ. διευκόλυνε επίσης τα σχέδια των Σ.Τ.Α. για την υλοποίηση των εγκεκριμένων ρυμοτομικών σχεδίων (απαλοτριώσεις), δεδομένου ότι η διαδικασία εφαρμογής της Μ.Σ.Δ., ήταν ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ και συνεπώς ταχεία και μη γραφειοκρατική. Συγκεκριμένα η διαδικασία αυτή έκδοσης αδειών στις Ζ.Α.Σ. δημιούργησε ένα θετικό κλίμα για την αγορά τίτλων και συνεπώς υπήρξε μια ισορροπία μεταξύ έκδοσης και ζήτησης, η ανατροπή της οποίας στην ουσία θα αδρανολογούσε το θεσμό, κάτι που, όπως φαίνεται, δεν είναι στις προθέσεις κανενός.

Επομένως πρέπει οι γενικές αρχές και τα κριτήρια που διέπουν την υλοποίηση των τίτλων στα ωφελούμενα ακί-

νητα να εξασφαλίζουν ένα ικανοποιητικό ρυθμό απορρόφησης, με αποτέλεσμα η ζήτηση να παραμείνει τουλάχιστον στα σημερινά επίπεδα. Στην αντίθετη περίπτωση θα έχουμε άμεση κατάργηση του θεσμού.

Για το λόγο αυτό προτείνουμε στο Σχέδιο Νόμου να συμπεριληφθεί σχετική διάταξη στην οποία να αναφέρεται:

Οι Ζ.Α.Σ. των Δήμων Θεσ/νίκης, Καλαμαριάς και Πυλαίας που έχουν ήδη καθοριστεί με προεδρικό διάταγμα (ΦΕΚ 440 Δ) να παραμείνουν ως έχουν, εφόσον ο θεσμιζόμενος σχεδιασμός στο πλαίσιο της Ε.Π.Α. προέβλεψε στις ρυθμίσεις των εγκεκριμένων Γ.Π.Σ. των Δήμων Θεσ/νίκης, Πυλαίας και Καλαμαριάς τον καθορισμό αυτών των ζωνών. Επίσης οι Ζ.Α.Σ. που προβλέπονται από τα Προεδρικά Δ/γματα έγκρισης των πολεοδομικών μελετών Επέκτασης - Αναθεώρησης των Δήμων Σταυρούπολης

(ΦΕΚ 936 Δ/87), Ευόσμου (ΦΕΚ 963 Δ/92) και Σίνδου (ΦΕΚ 244 Δ/82) σε εφαρμογή των αντίστοιχων Γ.Π.Σ. να παραμείνουν σε ισχύ.

Γ. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Οι μελέτες της Μ.Σ.Δ. που εκκρεμούν -δυστυχώς- μετά την 10/7/94 απόφαση του Σ.Τ.Ε., κρίνουμε ότι πρέπει να αντιμετωπισθούν με μεταβατικές διατάξεις. Στην περίπτωση αυτή οι μελέτες της ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ παρουσιάζουν μία σημαντική ιδιαιτερότητα, η οποία πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη.

Συγκεκριμένα, η εντολή που έπαιρνε ο εντεταλμένος υπάλληλος στη ΘΕΣ/ΝΙΚΗ από το υπουργείο, για την εξέταση της δυνατότητας εφαρμογής του νόμου σε κάθε οικόπεδο χωριστά, ως προς την ένταξη του στο άμεσο και ευρύτερο περιβάλλον, σε καμία περίπτωση δεν εφαρμόστηκε με την άνεση που παρείχε ο νόμος.

Ετσι για κάθε περίπτωση έχουμε γνωμοδότηση της αρμόδιας Ε.Π.Α.Ε. κατόπιν αυτοψίας και ελέγχου της αιτιολογικής έκθεσης, βάσει του άρθρου 3 του ΓΟΚ/85 με πλήρη στοιχεία ενημέρωσης για το άμεσο και ευρύτερο περιβάλλον (φωτογραφικό υλικό κ.λπ.).

Επομένως η γνωμοδότηση της Ε.Π.Α.Ε. (που αποτελεί επιτροπή επιστημονικού και κοινωνικού ελέγχου, αφού τα μέλη της εκπροσωπούν τους Ο.Τ.Α., το σύλλογο Αρχιτεκτόνων, το Τ.Ε.Ε. και το Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε.), περιέλαβε ουσιαστικά κριτήρια που αναφέρει η 10/7/04 απόφαση του Σ.Τ.Ε.

Με τα δεδομένα αυτά προτείνουμε: α) Οι μελέτες που πληρούν τα παραπάνω στοιχεία να προχωρήσουν άμεσα στην έκδοση των διαταγμάτων υλοποίησης της Μ.Σ.Δ. και β) Να ισχύσει το υπάρχον καθεστώς ελέγχου για τις μελέτες που θα έχουν υποβληθεί μέχρι τη δημοσίευση του νέου νόμου.

Η ομάδα εργασίας
Μαρία Χρυσάκη, Πολυξένη Ζείκου
Κων/νος Καραβασιλής,
Αντώνιος Ιωακειμίδης

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

A. ΕΡΓΟ ΤΕΕ

Η συλλογή της Βιβλιοθήκης εμπλουτίστηκε και είναι διαθέσιμη το παρακάτω έντυπο υλικό από το έργο του ΤΕΕ (Σεμινάρια, ημερίδες, διημερα, εκθέσεις, εισηγήσεις Ομάδων Εργασιών).

1. Η ανάδειξη του Ολύμπου ως φυσικού πολιτιστικού και τουριστικού πόλου της χώρας (1993 Μάρτ. 13-14. Λάρισα): πρακτικά διήμερου Συνεδρίου για τον Ολυμπο / Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, Τμήμα Κεντρικής και Δυτικής Θεσσαλίας, Λάρισα: ΤΕΕ, Τμήμα Κεντρικής και Δυτικής Θεσσαλίας, 1993. 204 σ. Αρ. εισ.: Μ 685
2. Αστικός σχεδιασμός: ο δημόσιος χώρος της πόλης (1994 Μάιος 23-30 Θεσσαλονίκη): σεμινάριο / Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, Τμήμα Κεντρικής Μακεδονίας, 1994. 69 σ.: σχεδ. Περιέχει βιβλιογραφικές αναφορές. Αρ. εισ.: Μ 681 (2 σντ.)
3. Βιομηχανικό σπυράκι μεγάλης έκτασης (1994 Ιαν. 19: Αθήνα): ημερίδα / Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, 1994. 241 σ. Περιέχει βιβλιογραφικές αναφορές. Αρ. εισ.: Μ 675
4. Γιαννακού Αθηνά. Σχεδιασμός για άτομα με ειδικές ανάγκες: παραδείγματα εφαρμοσμένου έργου / Γιαννακού Αθηνά, Γρηγοριάδου, Μαρία 1994. (67) σ.: φωτ. Ομάδα εργασίας του ΤΕΕ/ΤΚΜ. Αρ. εισ.: Μ 677 (2 σντ.)
5. Διασφάλιση ποιότητας: ISO 9000 και η εφαρμογή του στην Ελλάδα. (1994 Φεβρ. 16-17 Αθήνα): διήμερο / Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, 1994. 624 σ.: πίν. Αρ. εισ.: Μ 672
6. Εγκαταστάσεις καύσιμων αερίων (1994 Μάιος 9-19 Θεσσαλονίκη): σεμινάριο / Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, Τμήμα Κεντρικής Μακεδονίας, 1994. 251 σ.: πίν., σχεδ. Περιέχει βιβλιογραφικές αναφορές. Αρ. εισ.: Μ 676 (2 σντ.)
7. Επεξεργασία τροποποιήσεων στην ελληνική νομοθεσία μνημείων: ύστερα από την επικύρωση της συμβάσεως της Γρανάδας με το νόμο 2039/92 (αποφ. της ΔΕ του ΤΕΕ 259/93) Σοφία Αυγερινού - Κολωνιά... κ.ά. 1993). 130 σ. Ομάδα εργασίας των ΤΕΕ, Ελληνικό τμήμα / COMOS. Αρ. εισ.: Μ 686
8. Ευστάθεια πρηνών και μέτρα προστασίας από κατολισθήσεις σε τεχνικά έργα (1994 Μάιος 25-31 Θεσσαλονίκη): σεμινάριο / Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, Τμήμα Κεντρικής Μακεδονίας, 1994. 83 σ.: πίν., σχεδ. Περιέχει βιβλιογραφικές αναφορές. Αρ. εισ.: Μ 680 (2 σντ.)
9. Καταγραφή των βιομηχανικών και βιοτεχνικών του νομού Ημαθίας / Αδάμου Δημήτρης (κ.ά.) 1993. (33) σ.: πίν. Ομάδα εργασίας του ΤΕΕ/ΤΚΜ. Αρ. εισ.: Μ 678 (αρχείο)
10. Ο κοινωνικός ρόλος των μνημείων: περιλήψεις ανακοινώσεων (1993 Δεκ. 1-2: Αθήνα): επιστημονικό διήμερο / Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας και / COMOS. Ελληνικό Τμήμα του Διεθνούς Συμβουλίου μνημείων και τοποθεσιών, 1993. 70 σ. Αρ. εισ.: Μ 674
11. Μελέτη και σύνταξη πλαισίου κόστους οικοδομών / Αντωνίου Χαράλαμπος (κ.α.) 1991. 39 σ.: πίν. Ομάδα εργασίας του ΤΕΕ. Αρ. εισ.: Μ 688
12. Μεταφορά συντελεστή δόμησης: 14 χρόνια μετά την εφαρμογή του Ν. 880/79 (1993 Δεκ. 1-2: Αθήνα): διήμερο / Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, Μόνιμη Εφαρμογή ΓΟΚ και πολεοδομικών εφαρμογών, 1993. 135 σ.: πίν. Αρ. εισ.: Μ 673

Συνέχεια στο επόμενο τεύχος

Ο καταστροφικός πόλεμος σε πολλές περιοχές της Βοσνίας - Ερζεγοβίνης συνεχίζεται, παρόλο που επικρατεί εδώ και κάποιο καιρό σχετική ηρεμία στην μαρτυρική της πρωτεύουσα. Χιλιάδες άνθρωποι έχουν σκοτωθεί, κτίσματα με αρχιτεκτονική και πολιτισμική αξία μη αναπληρώσιμη έχουν καεί ή ισοπεδωθεί. Προσπάθεια ενημέρωσης της λοιπής Ευρώπης αλλά και μήνυμα ελπίδας για το μέλλον είναι η φωτογραφική έκθεση "Αρχιτεκτονική του Πολέμου", διοργανωμένη από την Ένωση Αρχιτεκτόνων του Σερράγεβο και της Βοσνίας - Ερζεγοβίνης, η οποία παρουσιάστηκε πρόσφατα σε διάφορες Ευρωπαϊκές πόλεις. Στην περιοδεύουσα αυτή έκθεση καταγράφηκε η καταστροφή, αλλά και η ανάγκη της βοήθειας για την αποκατάσταση της αρχιτεκτονικής και πολεοδομικής φυσιογνωμίας της πολυπολιτισμικής αυτής πόλης των Βαλκανίων. Ο πολυεθνικός και πολυπολιτισμικός χαρακτήρας είναι φανερός και στην Ένωση Αρχιτεκτόνων της Βοσνίας, στην οποία συνυπάρχουν και συνεργάζονται αρμονικά ακόμη και σήμερα, σε πείσμα του σκληρού μακροχρόνιου πολέμου, Βόσνιοι αρχιτέκτονες Μουσουλμανικής, Σερβικής και Κροατικής καταγωγής, καθώς και Εβραίοι ή άνθρωποι από μικτές οικογένειες, που μέχρι χθες θεωρούσαν τον εαυτό τους γενικώς Γιουγκοσλάβο.

Θέσαμε μερικά ερωτήματα στους Βόσνιους αρχιτέκτονες Μιτχάτ Τσέσοβιτς και Ίγκορ Γκρόζντανιτς, από τους βασικούς συντελεστές της έκθεσης. Τους ευχαριστούμε, εκτός των άλλων, για την υπομονή και επιμονή τους, προκειμένου να υπερπηδήσουμε από κοινού πολλές δυσκολίες τηλεπικοινωνιακής φύσης.

▣ Το υλικό για την έκθεση "Η Αρχιτεκτονική του Πολέμου" το συγκεντρώσατε και το επεξεργαστήκατε μέσα σε εμπόλεμες συνθήκες. Κάτω από ποιές συνθήκες δουλεύατε;

Δύσκολο να εξηγήσει κανείς πώς είναι, όταν καθημερινά, επί εβδομάδες και μήνες (κλείσαμε ήδη δύο χρόνια πολέμου στη Βοσνία), είναι κανείς υποχρεωμένος να εργάζεται κάτω από την απειλή των οβιδών και των ελεύθερων σκοπευτών, χωρίς παροχή νερού και ηλεκτρικού ρεύματος. Δεν βρήκαμε φωτογραφικό χαρτί, ούτε χημικά για εμφανίσεις και εκτυπώσεις. Ιδιαίτερα δύσκολο ήταν το χειμώνα με το κρύο και την παγωνιά, και μέσα στο γραφείο και

ΠΡΟΣΩΠΑ & ΓΕΓΟΝΟΤΑ

έξω στους επικίνδυνους δρόμους. Ήταν πολύ δύσκολο, αλλά δεν είχαμε άλλη επιλογή.

▣ Παρά την κατάπαυση των συγκρούσεων, το Σερράγεβο είναι ακόμη αποκλεισμένο. Πώς κατορθώσατε να ταξιδέψετε σε άλλες πόλεις της Ευρώπης και να επιστρέψετε πίσω στην πόλη σας;

Είναι πολύ δύσκολο να βγεις από το Σερράγεβο. Ο μόνος ασφαλής τρόπος να ταξιδέψεις, είναι με αεροπλάνο του ΟΗΕ. Ένα πρόβλημα ήταν το υλικό της έκθεσης που μεταφέραμε, ένα κουτί 400 κιλών. Αλλά οι άνθρωποι του ΟΗΕ μας βοήθησαν και κατορθώσαμε να βγούμε από το Σερράγεβο την 14η Μαρτίου 1994.

▣ Τι θέλετε να υπενθυμίσετε στον έξω κόσμο;

Όταν παρουσιάζουμε την καταστροφή των πόλεων, θέλουμε επίσης να υπενθυμίσουμε τον φόνο 300.000 περίπου ανθρώπων. Η πόλη του Σερράγεβο έχει πληγεί σε τόσο μεγάλο βαθμό, ώστε μια ακριβής καταγραφή των κατεστραμμένων κτιρίων δεν είναι ακόμη δυνατή. Ωστόσο μπορούμε να πούμε ότι κανένα κτίριο και καμιά κατοικία στο Σερράγεβο δεν έμεινε εντελώς άθικτη από τα πλήγματα του πολέμου.

▣ Η προσπάθειά σας τελειώνει με την περιοδεύουσα αυτή έκθεση;

Όχι, φυσικά. Με τους συναδέλφους μας συνεχίζουμε να δουλεύουμε, και μάλιστα με πολύπλευρους τρόπους. Προγραμματίζουμε άλλες δραστηριότητες, αναζητούμε δυνατότητες να σταλούν Βόσνιοι αρχιτέκτονες για ενημερωτικές εκδηλώσεις σε Ευρωπαϊκές χώρες ή να έλθουν αρχιτέκτονες από άλλες χώρες εδώ στο Σερράγεβο. Αλλά προς το παρόν, αυτό είναι πολύ δύσκολο. Η απομόνωση της πόλης εμποδίζει τη διοργάνωση τέτοιων επαφών. Το εγχείρημά μας είναι όμως μακρόπνοο και ελπίζουμε ότι σύντομα το Σερράγεβο θα είναι πάλι μια πόλη ανοιχτή, συνδεδεμένη με όλο τον κόσμο.

• Ας ελπίσουμε και εμείς σε μια βελτίωση των συνθηκών, η οποία, εκτός των άλλων, θα επιτρέψει να δούμε την έκθεση "Η Αρχιτεκτονική του Πολέμου" ίσως και στη Θεσσαλονίκη. Να γνωρίσουμε την τραγωδία της καταστροφής και την επείγουσα ανάγκη μιας προσεκτικής επανόρθωσης όσων κατέστρεψε ο χειρότερος μετά το 1945 πόλεμος σε Ευρωπαϊκό έδαφος.

Γιώργος Ριζούλης

Στην καταστραμμένη Εθνική Βιβλιοθήκη του Σερράγεβο

Η αρχιτεκτονική

του Πολέμου

SAAB - STATUS

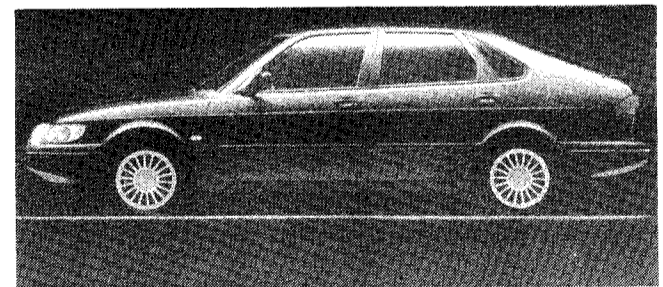
Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ

SAAB - STATUS S.A. - Ν. Εγνατία & Παλαιά Κατσιμίδου 1 - Θεσσαλονίκη - Τηλ: 031/ 337.485 - 337.487

Όταν η τεχνολογία του Βορρά συναντά την ευαισθησία του Νότου, τότε σίγουρα έχουμε τον καλύτερο συνδυασμό.

SAAB

Η Σουηδική εταιρία η οποία κατασκευάζει τα αυτοκίνητά της με την ίδια τεχνολογία που κατασκευάζει και τα αεροπλάνα της.

STATUS

Ο επίσημος αντιπρόσωπος SAAB στη Θεσσαλονίκη. Στις εγκαταστάσεις μας, Νέα Εγνατία και Κατσιμίδου, θα βρείτε πλήρη εξυπηρέτηση σε πωλήσεις - service - ανταλλακτικά.

Ένας συνδυασμός κύρους, ασφάλειας και διακριτικής πολυτέλειας.

SAAB - STATUS S.A.